

UiT Norges arktiske universitet

Fakultetet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning

Redlining i dagens USA

Kan det spores linjer av kontinuitet fra 1930 tallets redliningpraksis i dagens sosioøkonomiske forhold?

Jens Hveding Øvstebø

Masteroppgave i lektorutdanninga, HIS-3980, Mai 2023

1 Forord

Som hvit mann fra velferdsstaten Norge, kan jeg ikke si at jeg har kjent på følelsen av å bli diskriminert for min etniske bakgrunn. Dette er dog noe folk i min nære omgangskrets har følt på, og har snakket om. Disse samtaler om hvordan mine venner, familie og andre bekjente, har følt på et utenforskap i et av verdens mest privilegerte land, har fått meg til å tenke; Hvis ting er så galt her i Norge, hvordan ser likestilling mellom etniske bakgrunner ut i landene som ikke scorer like høyt på likestilling og Human Development Index?

Etter nøye lesning er svaret tydelig, rasismen strekker seg mye lengre enn hva mitt noenlunde naive verdensinntrykk tillot meg å tro. Fordi rasisme strekker seg lengre enn de typiske hakekorstegningene på skoleveggen, eller de diskriminerende kommentarene fra Ola Nordmann i kommentarfeltet på VG. Rasismen skjer hele tiden, i det åpne, i form av nedlatende blikk og kommentarer, men også mer lukket, i form av rasistiske strukturer som legger til rette for at enkelte minoriteter har en vanskeligere hverdag enn majoritetsinnbyggerne. Denne skjulte formen for rasisme, også kalt strukturell rasisme, er i bunn og grunn hva denne avhandlingen skal handle om.

Tematikken rundt den strukturelle rasismen har vært et spennende prosjekt å dykke dypere i, både fordi det har avdekket sider ved rasismen som jeg tidligere ikke hadde kjennskap til, men også fordi det er ekstremt viktig å snakke om med dagens voksende globalisering, både for Norge og andre land.

Prosessen med å skrive en mastergradsavhandling har både vært lang og forvirrende, men også læringsrik og interessant. En stor del av årsaken til at prosessen har vært såpass lærerik er de dyktige ansatte i Universitetet i Tromsø, Narve Fulsås, Ian Peter Grohse, Stian Bones og Petia Mankova, som har fungert som seminarledere i dette prosjektet. For dette vil jeg rette en stor takk til dem for deres arbeid med veiledning og støtte underveis i oppgaveskrivingen. Jeg vil også rekke en særegen takk til Christine Smith Simonsen, som har gitt meg mer av sin tid enn hva hun har trengt for at dette prosjektet skulle komme i havn.

BLANK SIDE

Abstract/Sammendrag

Redlining er bare et av de mange eksemplene som finnes rundt *den strukturelle rasismen*. I denne oppgaven skal jeg gjennom Redlining vise til at den strukturelle rasismen er basert på kontinuerlig diskriminerende strukturer som har foregått over lang tid i USA. Dette vil jeg gjøre ved å sammenligne områder i to byer som historisk sett har hatt en vesentlig ulik tilnærming til hvordan afroamerikanere behandles: Manhattan (NY) og Atlanta (GA).

Denne sammenligningen blir utført med å analysere tre ulike kildesett som alle fungerer for å fortelle sin del av historien. Først, vil jeg studere HOLC kartene og rapportene i de ulike byene for å identifisere **hvem** som ble påvirket av redlining. Så, vil jeg studere statistikk fra *U.S Census bureau* for å finne ut om dagens etniske sammensetning i de samme område. Sist vil jeg også vurdere om boligverdien i disse områdene er lavere enn andre områder i samme by ved å bruke *Zillow Home Valuation Index*.

Gjennom denne prosessen viser jeg til at det finnes stor grad av sammenheng mellom dagens boligstruktur og redlining som skjedde på 1930 tallet. Jeg vil også vise til at dette er en del av et strukturelt diskriminerende system som bør motkjempe.

Innhold

1	Forord	2
	Figurer	7
	Liste over forkortelser	7
2	Innledning:	1
2.1	Tematikk.....	1
2.2	Relevans.....	2
2.2.1	“Flesteparten er ikke rasister”	2
2.3	Formål:.....	3
2.4	Eksisterende forskning	4
2.4.1	Redlining:	6
2.5	Presentasjon av problemstilling.....	6
2.6	Avgrensning av problemstilling og redegjørelse for valg	7
3	Oppgavens videre gang	9
4	Metode og teori	10
4.1	Innledning.....	10
4.2	Forskningsmetode.....	10
4.3	Forventninger til funn.....	12
4.4	Kildegrunnlag, valg og utfordringer:.....	12
4.4.1	Presentasjon av primærkilder:	12
4.4.2	Presentasjon av sekundærlitteratur/støttelitteratur	13
4.4.3	Etiske hensyn:	14
4.5	Historisk bakgrunn/kontekst (8-10).....	16
4.5.1	Den Amerikanske borgerkrigen(1861 - 1865):	16
4.5.2	Den store frigjøringen	18
4.5.3	The Freedmen dilemma.....	20
4.5.4	Rekonstruksjonsplanen.....	22

4.5.5	Mulighetens land	23
4.5.6	Jim Crow Lovene	24
4.5.7	Ku Klux Klan	27
4.5.8	Feilet rekonstruksjon	29
4.5.9	1920 - 1930 tallets Amerika	30
4.5.10	Oppsummering	31
5	Analyse/drøfting	31
5.1	Den store depresjonen	31
5.2	Redlining	33
5.2.1	HOLC kartenes umiddelbare effekt	34
5.2.2	Fair housing act:	35
5.2.3	Hva sier rapporten	36
5.3	Funn	37
5.3.1	Manhattan, New York 1930-1940:	37
5.3.2	Atlanta Georgia 1930-1940:	40
5.3.3	Befolkningsmønster New York 2020:	42
5.3.4	Befolkningsmønster i Atlanta 2020:	44
5.3.5	Boligverdi Manhattan:	45
5.3.6	Boligverdi Atlanta:	46
5.4	Oppsummering og sammentrekking av funn	47
5.4.1	Redlining i Manhattan og Atlanta	47
5.4.2	Nåværende boligmønstre	47
5.4.3	Boligverdi i de redlinede områdene	48
6	Avslutning/konklusjon	48
6.1	Videre forskning	48
	Litteratur	50
	Teori:	52

Primærkilder.....	52
Støttende Kilder.....	53
Figurer	53

Figurer

Figur 1: HOLC kart av Atlanta	33
Figur 2: Rapport for vurdering av lånerisiko	36
Figur 3: HOLC kart av øvre Manhattan	38
Figur 4: HOLC kart over Atlanta	40
Figur 6: Oversikt over den afroamerikanske befolkningen i øvre Manhattan 2020	42
Figur 7: HOLC kart som viser redlining i øvre Manhattan 1930-1940	43
Figur 8: Andel europeiskøttet befolkning øvre Manhattan	44
Figur 9: HOLC kart som viser de redlinede områdene i Atlanta bykjerne	44
Figur 10: U.S census bureau kart som viser befolkningstetthet av mørkhudede innbyggere i Atlanta bykjerne 2020.	45
Figur 11: Oversikt over snittverdi for boliger i Manhattan og East Harlem	46
Figur 12: Gjennomsnittsverdi på boliger i Atlanta, West End (Atlanta), Pittsburgh (Atlanta) og Downtown Atlanta	46

Liste over forkortelser

- *HOLC* - Home Owners Loan Association
- ZHVI – Zillow home value index
- FHA – Federal Health Administration

2 Innledning:

2.1 Tematikk

“The nation is rapidly moving toward two increasingly separate Americas. Within two decades, this division could be so deep that it would be almost impossible to unite”¹

Dette var konklusjonen til granskningsgruppen som ble utsendt av President Lyndon B. Johnson for å vurdere de sosioøkonomiske forholdene i USA i 1968. I den samme rapporten ble det også konkludert med at; 1) Den hvite befolkningen stort sett bosatte seg i “suburban areas” altså områdene rundt de største byene, og; 2) Den afroamerikanske befolkningen stort sett bosatte seg i sentraliserte områder inne i de store byene². Over 50 år senere er det fortsatt tydelig at det finnes et skille mellom den hvite og den afroamerikanske befolkningen i USA. Hovedtematikken for denne oppgaven er *redlining*, et uttrykk som for første gang ble brukt av sosiologen John Mcknight i 1967 for å forklare lånepraksisen til bankene i de største amerikanske byene fra begynnelsen av 1930 tallet³. Kort forklart, innebar det at långiverne i de største byene i USA gikk sammen og tegnet opp enkelte områder hvor det var høyrisiko å drive lånevirkksomhet. Disse områdene ble markert med rød tusj, som vi også ser i bildet nedenfor. Det spesielle med disse områdene var at de i hovedsak var bebodd av afroamerikanere. Jeg vil komme nærmere inn på praksisen rundt redlining senere i oppgaven.

Selv om vi hovedsakelig snakker om redlining i denne oppgaven er det også flere andre tematikker som vi skal dykke dypere ned i, blant annet rasisme, og strukturell rasisme. Begge disse er særdeles relevante innenfor oppgavens rammeverk, da redlining kan ses på som et stereotypisk eksempel på strukturell rasisme.

¹ Report of The National Advisory Commission on Civil Disorders (1968), s.225

² Report of The National Advisory Commission on Civil Disorders (1968), s.225

³ Luke (2016), s. 1

2.2 Relevans

Rasisme er ikke noe nytt begrep, heller tvert imot. Det er noe som kan spores helt tilbake til romertiden, og før dette også. Likevel sitter vi i skrivende stund og snakker om begrepet som et moderne problem, noe det også er. Selv om det nå har gått om lag 250 år siden avskaffelsen av den institusjonaliserte rasismen, har problemet en like stor rolle i dagens globaliserte samfunn. Det kanskje mest kjente eksempelet på rasisme i moderne tid er en politivoldsak, hvor 47 år gamle George Floyd ble kvalt til døde under en arrestasjon i Minneapolis den 25. mai 2020⁴. Denne hendelsen statuerte et tydelig signal på at diskusjon rundt rasisme er høyst relevant å ta opp, selv i dagens samfunn, og saken vakte betydelig oppmerksomhet da flere titalls tusen mennesker møtte opp i storbyer verden over for å støtte emneknaggen *#Blacklivesmatter*. Black Lives Matter (BLM) er for øvrig en organisasjon som ble stiftet i 2013 med grunnlag for å kjempe for afroamerikaneres rettigheter, og for å kjempe mot strukturell rasisme⁵.

2.2.1 “Flesteparten er ikke rasister”

De mange tusen som møtte opp i demonstrasjoner, fra Cape Town i sør til Tromsø i nord, kunne tilsynelatende gi inntrykk av «**flesteparten**» av mennesker ikke er rasistiske. Det kan stemme, til en viss grad, men problemet med rasisme er fortsatt vesentlig. Dette er hovedsakelig av to årsaker; 1) En rasistisk handling/ytring fra et menneske har potensiale til å gjøre stor skade mot store grupper mennesker, og; 2) Rasisme kan forekomme både underbevisst og passivt⁶. Dermed er det ikke slik at personer som definerer seg selv som åpne for andre kulturer, nødvendigvis er det. Teorien om at det finnes ubalanse mellom menneskers uttalte mening og deres ubevisste mening kalles for *Implicit Bias teori*⁷. Den tar utgangspunkt i at mennesket har et utvalg av forskjellige kategoriseringsprosesser som de ubevisst tar hensyn til i vurderingen av en situasjon. Tester innenfor denne teorien viser til at mennesket

⁴ Berta, 2022

⁵ Black Lives Matter

⁶ Midtbøen, 2021

⁷ Midtbøen, 2021

stort sett har en tendens til å respondere negativt i møte med ukjente situasjoner, derav utgrupper som mørkhudede i et hvitt majoritetssamfunn⁸.

En av samfunnsforskerne ved universitetet i Oslo, Arnfinn Midtbøen, har sett nærmere på hvordan Implicit Bias kan ha innvirkning på den moderne rasismen. Av dette har det kommet frem at menneskers implisitte holdninger kan ha stor påvirkningskraft på hvordan dagens rasistiske tendenser kommer til uttrykk. Midtbøen hevder at dette er i ferd med å endres fra et mer eksplisitt verbalt og handlingsbasert mønster til et mer implisitt mønster, hvor rasisme skjer gjennom tilretteleggelse av strukturer som sørger for lavere sosial mobilitet for enkelte utgrupper i et samfunn⁹. Med andre ord, er rasismen i ferd med å gå inn i et spor som er nærmest usynlig for det blotte øye, fordi det ikke nødvendigvis hviler på aktive handlinger mot en annen folkegruppe. Av denne årsak er det kanskje mer relevant enn noen gang å se nærmere på rasisme, og da hovedsakelig på strukturene som legger til rette for dagens moderne rasisme.

2.3 Formål:

Rasisme i samfunnet er et problem som i sin lange historie har vist seg vanskelig å løse, og man kan spore flere tilfeller hvor representanter for samfunnet har forsøkt i å bekjempe problemet. I norsk sammenheng kan vi eksempelvis trekke fram hendelsene som oppstod som følge av drapet på Benjamin Hermansen i 2001. På lik linje med drapet på George Floyd, førte også denne hendelsen til en voldsom lokal oppslutning om kampen mot rasisme. Hele 40 000 mennesker møtte opp til fakkeltog for å minnes Hermansen, og for å vise sin støtte i kampen mot rasisme¹⁰. I samråd med ettårsmarkeringen til denne hendelsen varslet daværende forsknings- og utdanningsminister, Kristin Klemet, at kampen mot rasisme må tas på alvor. Hun la videre til tre steg som måtte tas for å bekjempe rasisme, og for å hindre radikalisering blant ungdom:

1. Å oppnå mer kunnskap om rasisme
2. Å oppnå økt forståelse om hvordan hat mot andre etnisiteter oppstår
3. Å aktivt motarbeide rasismen

⁸ Midtbøen, 2021

⁹ Midtbøen, 2021

¹⁰ Kristiansen, 2021

Disse tre punktene stiger frem som lysende eksempel for hvorfor det er viktig å forske på, og skrive om rasisme, selv i dagens «fargeblinde samfunn». Rasisme finnes, og det har potensiale til å gjøre stor skade på enkeltmennesker, og bidrar til å underminere samfunnets verdigrunnlag. I lys av dette, ønsker jeg å undersøke hvordan skjulte strukturer, med lange linjer av kontinuitet, er med på å opprettholde rasistiske skiller. Gjennom dette har oppgaven som mål å bidra til den viktige forskningen som finnes på feltet strukturell rasisme.

2.4 Eksisterende forskning

I følgende kapittel vil jeg presentere den eksisterende forskningen innenfor hovedfeltene for avhandlingen: rasisme, strukturell rasisme og redlining.

Forskning om og rundt begrepet rasisme har foregått i flere faser, i flere land og over flere ledd, og på lik linje som med mange andre ord, har også dette begrepet gått gjennom en utvikling. Denne utviklingen har skjedd både på bakgrunn av tid og sted, men også på bakgrunn av normative samfunnsendringer knyttet til spesifikke hendelser. Av disse årsakene finnes det flere forskjellige, og tilsynelatende motstridende teorier på temaet. Det har derfor vært viktig for meg å danne meg et sett med teorier som kan være hjelpelige i å svare på ulike spørsmål som kommer frem under oppgaven. Til dette har Cora Alexa Døvings verk «*Rasisme (2022)*» vært et viktig hjelpemiddel, da dette verket både har hjulpet med å finne ut hva den eksisterende forskningen sier, men også hvilke teorier som er gjeldende for denne avhandlingen.

Rasisme er et stort tema, noe som gjør det nødvendig å sortere tidligere forskning inn i relevans for oppgaven. I denne anledning så er arbeidet med å konsentrere inn hva jeg faktisk skal finne ut en stor del av utsorteringen av tidligere forskning. Jeg har på bakgrunn av denne refleksjonen valgt å fokusere på teorier innenfor den strukturelle rasismen. Innenfor forskningen på strukturell rasisme så finnes det i hovedsak to inndelinger av teorier. 1) teorier som sier noe om hva strukturell rasisme er, og 2) teorier som knytter konkrete hendelser til den eksisterende forskningen om strukturell rasisme. I denne avhandlingen er begge disse inndelingene relevant, da de konkrete hendelsene bidrar til å underbygge teoriene som sier noe om hva strukturell rasisme er og kan være.

Johan Galtung (1969), *“Violence, Peace, and peace research”*, Sage publications - I dette verket som hovedsakelig ser på hvordan krigende parter bruker maktovertak for å “kue” den andre part, stiger begrepet *strukturell vold* frem. Dette mente Galtung var ulikt fra vanlig vold i den forstand at; om vold skjedde gjentatte ganger mot en part fra en eller flere parter, så var det ikke lenger vold, men *strukturell vold*. Han sier selv: *“Thus, when one husband beats his wife there is a clear case of personal violence, but when one million husbands keep one million wives in ignorance there is structural violence.”*¹¹ På bakgrunn av uttrykket *strukturell vold*, kan en si Galtungs teorier regnes som grobunnen til hva vi i dagens forskning forstår som strukturell rasisme. På lik linje med Galtungs teorier om et skille mellom strukturell og ikke strukturell vold er også teorien i Kwame Ture og Charles V. Hamiltons bok *“Black Power”* fra 1992 særs relevant. Her kommer det frem at det finnes et skille mellom rasisme, og institusjonalisert rasisme, i den forstand at om det gjentatte ganger skjedde vold mot en part fra flere parter, så var det ikke lenger bare rasisme, men institusjonalisert rasisme¹².

Når det kommer til teoretiske verk som peker på konkrete tilfeller av strukturell rasisme gjennom historien, finnes det flere en kan velge mellom. I denne avhandlingen har jeg besluttet å forholde meg til to konkrete bøker som fungerer underbyggende for teoriene ovenfor. Først vil jeg nevne Joe R. Faegins bok *“Systemic racism: A theory of oppression (2006)”*.» I denne boken knytter Faegin flere hendelser i den amerikanske historien til den strukturelle rasismen. I tillegg til å fungere som et slags oppslagsverk om enkelthendelser reflekterer han også rundt hvordan en hendelse har evne til å påvirke de amerikanske strukturene over tid, samt hvordan disse har en tendens til å ha en viss snøballeffekt i det amerikanske samfunnet. I likhet med Faegin, danner også *“Ghost of Jim Crow (2013)”* av Michael F. Higgonbotham et solid grunnlag på hvordan strukturell rasisme har påvirket afroamerikanere gjennom historien. Her reflekteres også rundt hvordan et ujevnt maktforhold mellom hvite og afroamerikanske amerikanere påvirket veksten til de rasistiske strukturene som ligger til rette i dag¹³. Begge disse verkene fungerer både som teori og støtteliteratur for oppgaven min.

¹¹ Galtung (2018), s.39

¹² Ture, Hamilton (1992), s.3 (kindle)

¹³ Higgonbotham (2013)

2.4.1 Redlining:

På dette området kan vi også i hovedsak dele inn i to forskjellige teoribolker. 1) teorier om hva redlining er, og 2) teorier om hvordan redlining har påvirket amerikanere med minoritetsbakgrunn. Innenfor teorier om hva redlining er, så er John Mcknight svært relevant, da han var den første som brukte ordet for å beskrive den diskriminerende lånepraksisen på 1930 tallet¹⁴. Når det kommer til eksisterende forskning innenfor hvordan redlining har påvirket minoriteter i de amerikanske byene, har to verk steget frem som høyst relevante for denne oppgaven. Først, og kanskje viktigst, er Jacob Krimmels "*persistence of prejudice*" fra 2018 sentral i arbeidet med denne oppgaven. Krimmel reflekterer over de langvarige effektene redliningprosjektet har hatt på den afroamerikanske befolkningen i USA, altså noenlunde det samme som jeg forsøker å gjøre i min avhandling¹⁵. Den andre forskningen jeg har valgt å bruke er Daniel Aaronson, Daniel Hartley, and Bhashkar Mazumders arbeid «*The Effects of the 1930s HOLC "Redlining" Maps*» vært viktig, da de har sett på de langvarige effektene redlining har hatt på rødstrekede områder som grenser til enten gule eller grønne områder. Dette arbeidet gir et godt innblikk i trendene som legger grunnlag for dagens boligdiskriminering¹⁶.

2.5 Presentasjon av problemstilling

I lys av hva som har blitt sagt ovenfor har jeg et ønske om å knytte an til den eksisterende forskningen som allerede finnes, ved å se nærmere på *redlining*. Min problemstilling er dermed formulert som følgende:

- **Kan det spores linjer av kontinuitet fra 1930 tallets redlining praksis i dagens sosioøkonomiske forhold?**

¹⁴ Luke (2016), s.1

¹⁵ Krimmel (2018), abstract

¹⁶ Aaronson, Hartley, Mazumder (2020)

Dette er en spennende oppgave for meg, da den gir rom for å kunne identifisere ikke bare hvorvidt det finnes kontinuitet fra de åpenbart rasistiske praksisene fra fortiden, men også rom til å kunne fremheve de faktiske forholdene i dagens USA.

2.6 Avgrensning av problemstilling og redegjørelse for valg

I arbeidet med å kategorisere, sortere og bruke kilder og litteratur om rasisme, har det vært viktig for meg å innse en sentral faktor. Rasismebegrepet har blitt skrevet om lenge, og av mange. Det er derfor ikke mulig å bruke alle teorier og støttelitteratur som finnes innenfor temaet. Av denne grunn har det vært en viktig del av planleggingen og arbeidet å formulere en oppgavetekst som både tilfredsstillende kravet til skriverammen, men som også kan besvares tilfredsstillende på tross av avgrensningene jeg har valgt å gjøre. Etter mye vurdering om innskrenkning og avgrensning falt jeg til slutt inn på tematikken med redlining. Dette var av flere årsaker. Først og fremst vil jeg nevne det faktum at redlining er en konkret hendelse i den amerikanske rasismehistorien. Det finnes flere fordeler med å henvise til en enkelt konkret hendelse fremfor en periode i tiden, blant annet at det er mulig å se på samme sak fra flere sider uten at det påvirker skriverammen nevneverdig. Det er også fordelaktig, da jeg kan sette meg dypere inn i denne enkelthendelsen fremfor å se mer overfladisk på flere hendelser i en periode. Men som sagt, så finnes det flere enkelthendelser som har påvirket den strukturelle rasismen i USA, som for eksempel opprettelsen av Jim Crow lovene, opprettelsen av den første rekonstruksjonsplanen eller rasemassakren i Tulsa i 1926, så hvorfor har jeg valgt å snakke om akkurat redlining av de amerikanske boligstrøkene? Svaret på dette kan hovedsakelig kokes ned til et viktig ord: Aktualitet. Redlining er aktuelt av flere årsaker. Det var blant annet en av de sakene som fikk mye oppmerksomhet etter saken med George Floyd i 2020. Det er også en tematikk som ofte blir tatt opp mye i moderne film og medier, kanskje mest innlysende fra den veldig populære filmen *“The hate u give”* fra 2018, hvor en afroamerikansk ungdom sliter med å forholde ulikhetene i de to samfunnene hun vokser opp i.

I tillegg til å avgrense i tematikk og tid, har jeg også gjort et aktivt valg i å avgrense i sted, noe som også har krevd mye ettertanke, for hvordan velger man steder som er mest relevante for en slik oppgave? I mitt tilfelle har jeg gått til verks med å velge to byer som historisk sett har hatt veldig annerledes tilnærming til afroamerikanere ovenfor hverandre. Med dette menes det at jeg ønsker å se nærmere inn på følgende:

1. En by som er en del av de tidligere konføderate statene
2. En by som er en del av de tidligere unionsstatene

Denne inndelingen vil etter min mening kunne gjøre det mulig å se på om det finnes lokale forskjeller i hvor dypt redlining er rotlagt mellom byer som historisk sett har hatt et relativt ulikt forhold til afroamerikanere.

Sist, men ikke minst er det også verdt å nevne at rasisme, ei heller strukturell rasisme, kun er et fenomen som rammer afroamerikanere. Det finnes også tilfeller av strukturell rasisme blant andre minoriteter, mange tilfeller, noe som etter min mening ville ført til at oppgaven på mange vis ville endret karakter, fra å være en kontinuitetsstudie til en sammenligningsstudie mellom de ulike minoritetene i USA. Det er av denne betraktning kun blitt sett på hvordan redlining har påvirket afroamerikaneres liv.

3 Oppgavens videre gang

Metode:

I dette kapitlet skal jeg forklare nærmere hvilke forskningsmetoder som har blitt tatt i bruk for å svare på problemstillingen i denne oppgaven. Med det vil det også forekomme ulike refleksjoner rundt de valgene som er blitt gjort for oppgavens struktur, og tilnærming til kildematerialet. Kapitlet vil også ta for seg relevante begreper innenfor forskningen for å belyse dem tidlig for leser, slik at hen kan trekke tråder mellom de ulike sammenhengene i teorikapitlet og drøftingen som følger. Sist, men ikke minst vil det også bli belyst etiske hensyn jeg har forholdt meg til under arbeidet.

Teori:

I dette kapitler skal jeg gjennomgå sentrale trekk i historien som peker på hvordan den strukturelle rasismen er en del av en kontinuerende undertrykkelse over tid. Dette danner en kausalitetsrekke frem mot redliningen, og gir mulighet til å forstå de strukturene som lå til rette i USA når den skjedde. Jeg vil også se nærmere på hendelsene som igangsatte redliningen. Til slutt i denne delen vil jeg dra frem relevant forskning innenfor redlining.

Drøfting:

I dette kapitlet skal det ses nærmere på to byer i USA, en by som er en del av de tidligere konføderate statene, en by som er en del av de tidligere unionsstatene. Jeg vil se på disse byene i hovedsakelig to tidsepoker, 1930 tallet og nåtid, for å identifisere spor av kontinuitet i de ulike byene. Jeg vil gå dypere inn på hvordan jeg vil sammenligne de tre byene i metodekapittelet.

Konklusjon

Her vil jeg ta for meg poengene som er satt i teorikapittelet, samt funnene i drøftingen, og konkludere med om «det kan spores linjer av kontinuitet fra 1930 tallets redlining praksis i dagens sosioøkonomiske forhold».

4 Metode og teori

4.1 Innledning

Dette kapitlet vil i all hovedsak bli todelt mellom metode og teori. I metodedelen av kapitlet vil jeg gjennomgå hvilke valg og refleksjoner som er gjort, både med tanke på datainnsamling, men også med tanke på skriveprosessen. Med dette inngår refleksjoner rundt datainnsamling, valg av kilder, relevante begreper, samt etiske hensyn. Teoridelen av kapitlet vil ta for seg nødvendige historiske elementer, samt et dypere innblikk i de nevnte teoriene over.

4.2 Forskningsmetode

Denne oppgaven er sett i lys av forskning på relasjoner i samfunnet med historisk kontekst. Oppgaven kan dermed klassifiseres som historievitenskapelig. Siden denne oppgaven kan kategoriseres som historievitenskapelig er enkelte betraktninger gjort med tanke på forskningsmetode. Innenfor historieforskningen er den hermeneutiske metoden sentral for flere viktige teorier som har kommet frem. Den hermeneutiske metoden betegnes ved at for å kunne forstå helheten av noe, så må man tolke detaljene i helheten¹⁷. Dette vil medføre at den helhetlige forståelsen endres, noe som gir videre rom for å tolke detaljene på bakgrunn av en ny helhetsforståelse. Denne evige runddansen kan identifiseres som den hermeneutiske sirkel, hvor kunnskap og forståelser videreutvikles på bakgrunn av tidligere forskning, og ny forskning setter grunnlaget for fremtidens forskning¹⁸. Som sagt hviler historieforskningen stor grad på den hermeneutiske metoden, da forståelsen av hva som er «*historien*» hele tiden endres på bakgrunn av nye tolkninger til gamle kilder¹⁹. Til tross for at denne metoden gir grunnlag til vekst, nye tolkninger og flere historiske inntrykk, kan metoden på mange vis betraktes som et tveegget sverd. Da hermeneutisk metode i stor grad hviler på forfatters tolkning av noe, og enhver ny tolkning er basert på forfatters historiebevissthet, normative samfunnsinnflytelser, og forventningshorisont. Dermed kan en aldri peke på et verk å påstå at denne historien er den sanne historien, den er forfatterens sannhet basert på hans tolkninger av

¹⁷ Melve, Ryymin (2018), s.45-46

¹⁸ Melve, Ryymin (2018), s.45-46

¹⁹ Melve, Ryymin (2018), s.46-47

kildene²⁰. All forskning, også denne oppgaven, må derfor tolkes i lys av forfatterens normative erfaringer. Oppgaven min handler jo som nevnt til sist om menneskelige forhold, og mennesker er subjektive av natur. Det er derfor viktig å ha i bakhodet at både jeg, dem som har tolket kilden før meg, og den som har skapt kilden, alle har forskjellige tolkninger og opplevelser av hva som faktisk har skjedd. Tidligere president, Abraham Lincoln, som er kjent for å være en av de største forkjemperne mot slaveriet har blant annet sagt ting som «*I am not, nor ever have been in favor of bringing about in any way the social and political equality of the white and black races*²¹.» Dette kan ved første lesning virke som et svært rasistisk utsagn, sagt av en person som ønsker et segregert samfunn i USA. I virkeligheten vet vi at dette utsagnet svarte til 1860 tallets normer om hvordan en skulle omtale afroamerikanere. Samtidslitteraturen fra 1860 indikerer derimot at måten Lincoln i denne talen omtalte afroamerikanerne, var mer politisk korrekt enn hva som faktisk ble ansett som akseptabel språkbruk på denne tiden. Historien har også illustrert at Lincoln, på mange måter var mer vennligsinnet mot afroamerikanere enn mange av sine samtidsborgere. Eksempelet over statuerer godt det faktum at en ikke kan tolke en kilde ut fra hva man leser alene, en må også se på andre aspekter som samtidsnormer, andres tolkninger, og egne samtidsnormer.

Denne oppgaven hviler i stor grad på tre ulike primærkilder. Prosjektet *Mapping inequality*, *Zillow* sine datasett og statistikk fra *U.S Census Bureau*. Jeg vil gå nærmere inn på hva de ulike kildeverkene representerer i presentasjonen av primærkilder, men for å oppnå forståelse av hvordan jeg skal finne resultater er det viktig å nevne. *Mapping inequality* er kort forklart, alle HOLC kartene og rapportene samlet i et arkiv, *Zillow* sine data viser boligprisene i et gitt område i sanntid og *U.S Census Bureau* viser områdespesifikk informasjon om hvor afroamerikanere lever i de største amerikanske byene i 2017. Med dette datasettet til grunne vil jeg gjøre funn ved å:

- Bruke HOLC kartene i byene Manhattan (NY) og Atlanta (GA) for å oppnå en forståelse av hvordan afroamerikanere var bosatt, samt hvilke vurderinger som ble gjort i prosessen med å redline områder. Dette vil fungere som utgangspunkt til videre sammenligning.

²⁰ Melve, Ryymin (2018), s.46

²¹ Higginbotham (2013), s.60 (kindle)

- Sammenligne utgangspunktet med tall fra black demographics for å identifisere demografiske trender i de gjeldende områdene.
- Bruke zillow sitt datasett til å identifisere om det finnes en diskrepans mellom boligverdi i de røde og (gule, blå, og grønne) områdene den dag i dag.

4.3 Forventninger til funn

Ifølge Caroline Dewilde (2022) er sammenhengen mellom lave boligverdier og fattigdom stor²². Med dette som utgangspunkt, er det etter min oppfatning at mitt kildegrunnlag kan fortelle noe om hvorvidt afroamerikanere var offer for diskriminerende boligpraksis, om de ennå er påvirket av den, samt hvordan dette har påvirket dem.

4.4 Kildegrunnlag, valg og utfordringer:

4.4.1 Presentasjon av primærkilder:

I arbeidet med å identifisere linjer av kontinuitet fra 1930-tallets redlining frem til dagens USA fungerer prosjektet *mapping inequality* som primærkilde for oppgaven. *Mapping inequality* er et arbeid som er utført mellom de fire store universitetene Richmond, Virginia-Tech, Maryland, og Johns-Hopkins. Prosjektet gikk ut på å samle inn de ulike kartene som ble tegnet opp under redliningprosessen og så legge dem inn i en database. I tillegg samlet de også inn rapportene fra de ulike långiverne. Disse forteller hvorfor enkelte områder ble påvirket av redlining og andre ikke.²³ Prosjektet er som sagt en innsamling av flere kart og rapporter og mange av disse har relevans til oppgaven med å identifisere hvem, hva, hvor og hvordan redlining skjedde. Av disse er noen mer relevante enn andre, jeg vil derfor trekke frem noen kart og rapporter som har vært medvirkende for oppgaven. HOLC kartene fra Nord-Manhattan og Atlanta har vært mye brukt i denne oppgaven. Det samme har rapporter fra enkeltområder i disse byene.

U.S Census Bureau er ledende innenfor amerikansk statistikk. Deres statistikk innenfor bostedsmønster og demografi basert på etnisitet er derfor utslagsgivende for oppgaven, fordi den gir meg mulighet til å undersøke og sammenligne bostedsmønstrene i de rødlistede

²² Dewilde (2022)

²³ Mapping inequality, About

områdene i nåtid. U.S Census bureau bruker **obligatoriske** spørreskjemaer for å kunne etablere stødig statistikk knyttet til **alle** amerikanske innbyggere. Denne metoden gjør at vanlige fallgruver med statistikk, som at prøvegrunnlaget ikke er stort nok til å være dekkende, ikke kommer opp. I mitt tilfelle har deres prosjekt *Housing unit sample selection* (xxx) vært mest relevant. Her forklarer de at de har brukt følgende metologi for å etablere en oversikt over **hvem som bor hvor**. Det finnes 2 faser i oppsamlingen for hvert fylke (county). Gjennom den første fasen ser de på flere oppsamlingsstrategier, kalkulerer hvor mange som er tatt med i oppsamlingen og velger utdrag fra denne statistikken. Den andre fasen innebærer å feilsøke utdraget ved å plassere ikke korresponderende adresser i sitt feilsikringssystem. Først når disse adressene er godkjent, vil statistikken bli utgitt til videre bruk²⁴. Jeg anser deres metode for innsamling av data som svært grundig, og derfor troverdig.

For å kunne oppnå et datasett som sier noe om hvordan de sosioøkonomiske forholdene har utviklet seg i disse to byene, har jeg tatt utgangspunkt i Zillow sine data. Zillow er et eiendomsmarkedsselskap som ble grunnlagt i 2006. Firmaet er ledende i å beregne pågående trender i boligmarkedet i sanntid²⁵. Deres datasett fungerer derfor godt for å etablere en oversikt på om områdene som ble påvirket under redlining lider av lavere boligpriser enn andre områder.

4.4.2 Presentasjon av sekundærlitteratur/støttelitteratur

Blant litteraturen rundt rasisme i USA finnes det masse å velge mellom, og selv om det finnes mye relevant informasjon om temaet i flere andre verk, har jeg valgt å lene meg på to bøker som tar opp hvordan den strukturelle rasismen har påvirket USA. Disse to er henholdsvis *Systemic racism: a theory of oppression* (2006) av Joe Faegin, og *Ghosts of Jim Crow* (2013) av Peter C. Ripley. Begge disse verkene tar for seg sentrale hendelser som har vært med på å forme den strukturelle rasismen til hva det er den dag i dag. Disse to verkene fungerer derfor godt som støttelitteratur, da de gir gode innblikk i hvordan USA havnet i den situasjonen som gjorde at Redlining kunne skje.

²⁴ U.S Census Bureau, *Mandatory vs. Voluntary methods*

²⁵ Zillow, *Housing Data*

4.4.3 Ethiske hensyn:

Komiker og radiovert Tore Sagen opplevde i 2019 kraftig motgang for å ytre et rasistisk utsagn i en «flauhetskonkurranse» på det populære radioprogrammet radioresepsjonen. Det kom senere frem at sagen ikke mente å være rasistisk, må å opplyse om at det finnes rasisme i samfunnet. Likevel ble sketsjen fjernet fra NRK sine arkiver²⁶. Dette satte i gang flere debatter rundt om i landet som handlet om hvorvidt en kan bruke rasistiske utsagn eller utvise rasistisk oppførsel om det enten er for komedie, eller for å informere om et viktig budskap. Dette tilfellet er relevant for denne oppgaven siden det både opplyser om hvor sårbart temaet jeg skriver om er for mange, men også siden jeg kan komme opp i situasjoner hvor jeg må bruke rasistiske uttrykk for å få frem mening med en kilde. I lys av dette er det nødvendig å legge frem hvilke refleksjoner og valg som er blitt gjort for å møte denne problematikken på best mulig vis.

4.4.3.1 Produkt av historien

Som historiestudent læres det tidlig at man er et produkt av historien, men også produsent av fremtidens historieskrivning. Med dette fordres det at man skal tolke fortiden i lys av dagens språk og samfunnsnormer. Om vi ser på språk kan vi tydelig se at det hele tiden skjer endringer, og at disse endringene i stor grad reflekteres av samfunnsnormene i sin gjeldende nåtid. Et klassisk skoleeksempel på dette er debatten rundt kjønns-ladete ord, hvor samfunnets verdier har ført til en gradvis endring. Ord som brannmann og politimann er blitt brannkonstabel og politikonstabel, og man kan ut fra dette trekke konklusjoner mot at kvinnekamp har påvirket samfunnet. På lik linje med kvinnekamp ser vi at rasismedebatten gjennom historien har ført til at enkelte ord og uttrykk har hatt en betydningsendring, både med tanke på ordenes faktiske betydning, og med tanke på ordenes normative verdigrunnlag. Det er for eksempel ganske sikkert at Thorbjørn Egner ikke mente å sverte verken mørkhudede eller urbefolkningen i Sør-Afrika da han skrev visen om vesle Hoa i 1954, likevel ser vi at sangen oppleves støtende den dag i dag. Denne utviklingen kan ses på som produktet av at han levde i en kontekst der det var alminnelig å tenke på *de andre* som mer primitive, noe som ble gjenspeilet i beskrivelsen av dem. I historieskrivningen kan man også møte en lignende problematikk, da en bruker kilder som reflekterer datidens normative

²⁶ Mauno (2019)

samfunn. Det er derfor ikke utenkelig at ord som virker støtende i dag brukes hyppig i kildematerialet, uten at ordene bærer samme verdi eller funksjon som de har i dag²⁷. Sett i lys av dette, kan det være verdt å stille seg spørsmål rundt om man skal risikere å støte noen for å sikre historisk integritet, eller skal man skal risikere å være historisk unøyaktig for å følge dagens normative språkbruk. Jeg har gått mange runder med meg selv om hvordan jeg skal legge frem denne oppgaven. Selv om historisk nøyaktighet er viktig, så er det også vanskelig å bruke støtende ord, da jeg selv er et produkt av dagens samfunnsnormer. I lys av dette har jeg valgt å inngå et kompromiss, hvor ordene vil bli brukt i sin rene form i sitat og parafrasering, men i endret form i drøfting og egen skriving.

4.4.3.2 Rase mot etnisitet

Rase er et ord som historisk sett har blitt brukt til å forklare forskjeller mellom mennesker på bakgrunn av deres biologiske opphav. Mange vil dog argumentere for at det er flere aspekter som skiller folkegrupper fra hverandre, som for eksempel nedarvede geografiske trekk, og miljøpåvirkning. Dette har ført til diskusjon rundt ordet rase, og om det er et dekkende ord for å forklare alle de ulike forskjellene blant ulike menneskegrupper²⁸. Videre er det av oppfatning at rase er en uheldig betegnelse som kan virke diskriminerende i visse sammenhenger, noe vi også kan se igjen i FNs *rasediskrimineringskonvensjon* fra 1950 hvor det sies at:

«Nasjonale, kulturelle, religiøse, geografiske og lingvistiske grupper feilaktig omtales som raser, og at det isteden ville være bedre å bruke termen etniske grupper»²⁹

Det er min oppfatning at ordet rase virker diskriminerende fordi det før ble brukt til å beskrive etniske forskjeller kun på bakgrunn av hvordan én så ut, og at man som regel brukte ordet for å skille folk hierarkisk etter hudfarge. Under vises det til et utdrag fra saken mellom Hudgins og Wright fra 1806. Dette var en rettsak hvor tre slavekvinner med «blandet rase» ble truet å bli sendt ut av staten.

²⁷ Voje (2022)

²⁸ Voje (2022)

²⁹ Voje (2020)

«Suppose three persons, a black or mulatto man or woman with flat nose and woolly head; a copper-coloured person with long jetty black, straight hair; and one with fair complexion, brown, not woolly nor inclining thereto, with a prominent Roman nose were brought together before a Judge upon a writ Habeas Corpus, on the ground of false imprisonment and detention in slavery[...] How must a Judge act in such a case? I answer he must ... discharge the white person and the Indian out of custody ... and he must redeliver the black or mulatto person with flat nose and woolly hair to the person claiming to hold him or her as a slave³⁰»

I sitatet over, hvor dommer peker på at om det ikke finnes tilstrekkelig bevis på at et menneske er fri eller slave, må han legge til grunne saksøkernes «rase» i sin beslutning, noe som videre antyder at det finnes et skille mellom de ulike etniske gruppene. Det vil på bakgrunn av at ordets bruk kan virke støtende bli unngått å bruke ordet «rase» i drøfting og egen skriving. Ordene etnisk bakgrunn vil i stedet bli tatt i bruk. Av hensyn til historisk integritet vil jeg dog fortsatt bruke ordet i direkte sitat.

4.5 Historisk bakgrunn/kontekst (8-10)

Dette kapittelet byr på en oversikt over den amerikanske rasisme historien, både for å gi kontekst til hvordan ting var ved inntredelsen til 1930 tallets USA, men også for å vise til hvordan rasistiske tendenser over tid har etablert seg i sentrale amerikanske strukturer. For å skape et tydelig bilde, vil kapittelet i hovedsak ta for seg store hendelser og lovendringer som bærer relevans, dette undergraver dog ikke verdien i å se på enkeltmenneskers historier, jeg vil derfor også inkludere disse i noen tilfeller.

4.5.1 Den Amerikanske borgerkrigen(1861 - 1865):

Den amerikanske borgerkrigen startet i 1861 som følge av flere uenigheter på tvers av de amerikanske statene. Jeg skal ikke gå for mye inn på årsaken til den amerikanske borgerkrigen, men det er verdt å nevne et par sentrale elementer som formet opptakten til krigen. USA hadde formelt sett vært en nasjon siden uavhengighetserklæringen i 1776, en kan

³⁰ Higginbotham (2013), s.51 (kindle)

dog si at lite tydet på dette i praksis. Selv om de i teorien var en nasjon, bestod USA i begynnelsen av 1800 tallet av flere stater, som alle hadde ulik kultur, verdier og normer³¹. Dette var tuftet på flere ting, som klima, innvandring og industriutvikling, for å nevne noen. Flere av statene bar i tillegg en viss skepsis til å knytte for tette nasjonalbånd. Dette på bakgrunn av at uavhengighetskrigen fra bare noen tiår tidligere nettopp handlet om amerikanernes følelse av undertrykkelse fra en sentralmakt i det britiske imperiet³². Ulik vekst og skepsis til én sentralmakt førte derfor til at flere av de amerikanske statene utførte handlinger som skulle sikre en viss makt overfor unionen. Disse handlingene var eksempelvis opprustning av militære styrker som svarte til staten, statlig økonomi, og statlig fordeling av ressurser³³. Nokså samtidig ser vi at det fantes en vedvarende strømming i Europa, og til dels også i USA, rundt avskaffelsen av slaveriet, og i 1807 ble den transatlantiske slavehandelen begjært ulovlig av den britiske tronen. I ettertid kan en kanskje konkludere med at den industrielle revolusjonen hadde en stor innvirkning på avskaffelsen av den transatlantiske slavehandelen. Dette er fordi den industrielle revolusjonen betød at behovet for arbeidskraft sank i store deler av Europa, noe som igjen gjorde slavearbeid både unødvendig og økonomisk ugunstig³⁴. Mange av de velstående europeerne mente altså at det var billigere med olje og kull til maskineriet, enn tak og mat til slavene. Den industrielle revolusjonen nådde også USA, og flere av de mer urbane, industridrevne statene i nord mistet også behovet for slavearbeid³⁵. Slik ser vi en nedadgående trend blant nordamerikanske stater med henhold til slaveriet. Sørstatene var derimot mer landbruksbasert, og mer avhengig av fysisk arbeidskraft, først og fremst for å dekke den økende etterspørselen etter bomull fra Europa. Derfor hadde mange gårdeiere vanskeligheter med å akseptere at de ikke lenger skulle holde slaver som arbeidskraft³⁶.

Utover 1800 tallet ser vi at det oppstår større og større skiller mellom nordstatene og sørstatene, både kulturelt, men også normativt, hovedsakelig knyttet rundt slaveridebatten. Selv om endringen fra slave til maskin i utgangspunktet var tuftet på økonomisk grunnlag, så

³¹ Pharo (2023)

³² Pharo (2023)

³³ Pharo (2023)

³⁴ Pharo (2023)

³⁵ Pharo (2023)

³⁶ Pharo (2023)

førte det til en begynnende holdningsendring mot det faktum at slavearbeid var uetisk³⁷. Dermed ser vi at folk flest i nordstatene begynte å vise misnøye til slavedriften som foregikk i sørstatene. Til tross for dette fantes det en viss forenlighet mellom de ulike statene, hvor alle parter inngikk kompromisser som gjorde at enkelte saker kunne forbigås. Dette var dog på mange vis bare en måte å utsette uenighetene, fordi det fantes flere undergrupper som kjempet mer og mer slagkraftig både for og imot slaveriet³⁸. Som følge av at disse undergruppene vokste, ble slaveriet en sentral del av det tidlige 1800 tallets politiske agenda, og det fantes tydelige geografiske skillelinjer for hvilken side av saken folk støttet. Det republikanske partiet representerte i all hovedsak nordstatenes meninger, og var imot slaveriet, mens det demokratiske partiet kjempet for sørstatenes meninger, og var for å opprettholde slaveriet³⁹. I 1861, da president Abraham Lincoln ble innsatt som president, valgte en håndfull av sørstater å bryte ut av den amerikanske unionen. Dette ble gjort under bakteppet av at de ikke ville svare til en totalitær sentralmakt, men heller ville ha selvstyre⁴⁰. Det er likevel tydelig at Lincolns politikk om avskaffelsen av slaveriet var en viktig påvirkningskraft for at de brøt ut av unionen. Til tross for at disse statene hevdet at det va innenfor deres rett å bryte ut, ble det ansett av unionsstatene som grunnlovsstridig. Derfor satte Lincoln, kort tid etter, i gang en gjenvinningsprosess som videre skulle føre til den amerikanske borgerkrigen⁴¹. I 1865, ved krigens slutt hadde om lag 620 000 soldater falt, og nordstatene lyktes i å gjenopprette nasjonen med alle de tidligere statene⁴².

4.5.2 Den store frigjøringen

Idet den amerikanske borgerkrigen skulle til å inngå sitt tredje år, erklærte president Lincoln den 22. september 1862, at fra og med den 1. januar 1863, så skulle alle slaver innenfor de rebellerende statene betraktes som frie⁴³. Altså, at alle som ble holdt som slaver innenfor de konfødererte statene, skulle anses som frie amerikanere. Dette gjorde mye forskjell, da det

³⁷ Pharo (2023)

³⁸ Pharo (2023)

³⁹ Pharo (2023)

⁴⁰ Pharo (2023)

⁴¹ Pharo (2023)

⁴² Pharo (2023)

⁴³ National archives (2022), *The Emancipation Proclamation*

bekreftet overfor sørstatene at det ikke lenger fantes et muligheter for kompromiss, slik som var mulig bare få år tidligere. Likevel markerte ikke dette på noe vis en offisiell avskaffing på det amerikanske slaveriet. Dette var av flere grunner. Hovedsakelig, ser vi at de to partene fortsatt var krigende parter, og de konfødererte lederne godtok på ingen måte denne erklæringen⁴⁴. Videre, kan vi se at erklæringen hadde en god del mangler. Blant annet henviser erklæringen kun til “rebell statene”. Dette betydde i praksis at satellittstater som var vennlige mot både nord og sør, kunne fortsette å holde slavedriften gående⁴⁵. Som følge av dette stilte mange spørsmål på hensikten med denne erklæringen var sympatisk eller om den var strategisk⁴⁶.

Til tross for at erklæringen hadde sine mangler, markerer erklæringen et skifte i borgerkrigen som en helhet. Dette er i all hovedsak fordi den gav nordamerikanske afroamerikanere en sak å kjempe for. Vi ser derfor at rekrutteringen av afroamerikanske styrker steg i perioden som fulgte⁴⁷. Erklæringen gav i tillegg rom for at frigjorte slaver kunne være med å bidra til videre frigjøring. Sist, men ikke minst, for at erklæringen skulle gjelde, forutsatt det at nordstatene vant krigen, og en kan spekulere i om dette tilførte ny glød hos de krigende soldatene. Ved enden av krigen hadde nesten 200 000 mørkhudede amerikanere vært med å kjempe for unionen. Vi ser med frigjørings erklæringen at krigen i stor grad endret karakter, og at den gikk fra å være en krig om å få lov til å utøve statlig lovgivning, til å bli en frigjøringskrig. Det faktum at såpass mange afro amerikanske soldater deltok i krigen, bidro også til å bryte ned etniske vegger mellom soldatene, noe som gav rom til å bygge nye fellesskap på tvers av bakgrunn. Av disse grunnene regnes derfor frigjørings erklæringen, til tross for kritikk, som en viktig milestein i kampen mot slaveriet, og den institusjonaliserte rasismen.

Mot krigens slutt var tegnene klare på at unionen, og nordstatene var på vei til å vinne borgerkrigen. Gjennom vedvarende kritikk mot frigjørings erklæringen, innså president Lincoln at kampen mot slaveriet ikke var fullstendig over. Det var også et økende trykk fra befolkningen i nordstatene samt de frigjorte slavene om å avskaffe slaveriet i hele nasjonen. Dette betydde at grensestater, også måtte avskaffe slaveriet, noe de etter frigjørings

⁴⁴ National archives (2022), *The Emancipation Proclamation*

⁴⁵ National archives (2022), *The Emancipation Proclamation*

⁴⁶ National archives (2022), *The Emancipation Proclamation*

⁴⁷ Ripley (1993), s.218 (kindle)

erklæringen ikke trengte å gjøre. Det ble derfor i februar 1865, skrevet inn som den 13 grunnlovsparagrafen at: «Neither slavery nor involuntary servitude, except as a punishment for crime whereof the party shall have been duly convicted, shall exist within the United States, or any place subject to their jurisdiction⁴⁸.» Den 13 grunnlovsparagrafen regnes av denne grunn som det viktigste dokumentet for frigjøringen av slaverne, da den la til rette for at det institusjonaliserte slaveriet skulle opphøre i alle de amerikanske statene, også grensestatene⁴⁹.

4.5.3 The Freedmen dilemma

Det nye Amerika var etter borgerkrigen i ferd med å begynne, og ved inntoget av den 13 grunnlovsparagrafen forsvant også den institusjonaliserte rasismen i USA, eller gjorde den virkelig det? Avslutningen av slaveriet førte til at om lag 100 000, slaver plutselig var å betrakte som frie, disse ble kalt «Freedmen», altså frigjorte menn⁵⁰. Disse frigjorte slaverne var etter de flestes betraktning utdannede mennesker som trengte lønn, arbeid og husrom. Dog verken lønnet, eller pent behandlet hadde slaverne tidligere tilgang til det mest nødvendige, som mat, drikke og et sted å sove, dette måtte nå skaffes på egenhånd. Derfor ser vi at flere av de tidligere slaverne møtte et dilemma, hvor de enten kunne jobbe for sine tidligere slaveeiere under kontrakt, eller måtte leve i usikkerhet, uten jobb, lønn, tak over hodet eller tilstrekkelig med mat⁵¹. Fountain Hughes, en av slaverne som ble frigjort gjennom den 13 grunnlovsparagrafen, beskriver livet etter slaveriet som vanskelig.

«So we had, uh, we had what you call, worse than dogs has got it now. Dogs has got it now better than we had it when we come along. I know, I remember one night, I was out after I, I was free, and I didn't have nowhere to go. I didn't have nowhere to sleep. I didn't know what to do⁵².»

⁴⁸ National archives (2022), *13th amendment to the U.S Constitution: Abolition of slavery*

⁴⁹ Library of congress, *The freedmen*

⁵⁰ Library of congress, *The freedmen*

⁵¹ Dubois (1998), s.28

⁵² Hughes (1949), s.5

Hughes beretninger er bare en av mange tusener menneskers historie, likevel vitner den om at det fantes stor usikkerhet blant de frigjorte slavene, både rundt hvor de skulle gjøre av seg, men også rundt hva de skulle gjøre fremover. Samtidig ser vi at USA også hadde store problemer med hvordan de skulle forholde seg til bølgen av frie menn som nå skulle bli en del av samfunnet. W.E.B Du Bois skriver at USA etter borgerkrigen hadde store muligheter til å kunne skape et ekte og rettferdig demokrati, men at det fantes for stor grad av maktskille mellom de politiske toppene, og den fattige arbeiderklassen⁵³. Det var altså et system hvor politisk makt var knyttet til økonomisk innflytelse. Likevel hevder Du Bois at det fantes muligheter for alle menn som var nevenyttige, og villige til å arbeide hardt⁵⁴. Omtrent samtidig som slaveriet opphørte i USA ser vi også en bølge av mennesker som immigrerer til USA fra Europa for å søke lykken⁵⁵. Selv om disse var fattige arbeiderklassefolk, var de på søken etter økonomisk vinning, og sto fast på håpet om at man kunne jobbe seg ut av klassen man var født i. Ut fra dette vokste det frem en rik arbeiderklasse. Dette var hvite arbeidere som hadde opparbeidet økonomisk vinning til å bli en del av eliten i det amerikanske samfunnet, både økonomisk og politisk⁵⁶. På mange måter representerte disse folkene et skinnende eksempel på USA som mulighetens land, og Abraham Lincoln skulle i 1860 være med på å bekrefte dette da han i en tale i Hartford sa at:

«I am not ashamed to confess that twenty-five years ago I was a hired laborer, mauling rails, at work on a flat boat [...] I want every man to have this chance [...] And I believe a black man is entitled to it [...] when he may look forward and hope to be a hired laborer this year and the next, work for himself afterward, and finally to hire men to work for him. That is the true system⁵⁷.»

Selv om denne talen bekreftet en visjon overfor nasjonen, om at det skulle være mulig for mørkhudede menn å lykkes i USA. Bekreftet den også at mørkhudede måtte starte opp fra bunnen, og prosessen for å oppnå suksess var lang. Det var også tydelig i tiden, at det fortsatt fantes en diskriminerende tankegang mot de tidligere slavene, da de både i sør og i nord måtte

⁵³ Dubois (1998), s.27

⁵⁴ Dubois (1998), s.27

⁵⁵ Dubois (1998), s 28

⁵⁶ Dubois (1998), s 28

⁵⁷ Dubois (1998), s 28

finne seg i å ta lavere priser enn de opportunistiske europeerne for å få seg samme type arbeid. Dette førte videre til at de europeiske settlerne begynte å se på afroamerikanerne i et dårlig lys, da de hadde et inntrykk av at afroamerikanerne bidro til å drive prisene på arbeid ned i de store byene⁵⁸.

4.5.4 Rekonstruksjonsplanen

Som til tross for at borgerkrigen var over, og slavene var frigjort, fantes det i perioden etter 1865 stor splittelse på tvers av de ulike regionene. Daværende president Andrew Johnson satte derfor i 1867 i gang en prosess for å re-unionisere USA. Denne planen ble kalt «*the reconstruction act*» eller rekonstruksjonsbestemmelsen, den hadde 4 sentrale punkter:

- Sørstatene skulle deles inn i fem militærdistrikter, disse distriktene skulle kontrolleres av presidentutvalgte guvernører inntil et akseptabelt statsmandat kunne bli godkjent av kongressen.
- Alle menn, uavhengig av rase, ekskludert tidligere ledere innenfor konføderasjonen fikk lov til å delta i konvensjonene som formet den nye regjeringen i hver stat.
- Det skulle komme nye regler som sikret lik stemmerettighet uavhengig av rase.
- Statene måtte godkjenne den 14 grunnlovsparagrafen for å kunne bli en del av den nye unionen⁵⁹.

Forventningene blant afroamerikanerne var store til at denne rekonstruksjonsplanen skulle fjerne all diskriminering fra hvite amerikanere, og mange så på dette som den store muligheten for å kunne gjenskape USA til noe helt nytt⁶⁰. Under krigen hadde dog flere afroamerikanske ledere kommet frem for å diskutere friheten, mange av disse mente at planen var usikker i å sikre total frihet for alle afroamerikanerne. Flere frigjøringsmenn brukte også sin posisjon til å snakke om hvordan det måtte kjempes for å sikre at rekonstruksjonen skapte en total frihet, og ikke bare en «begrenset frihet»⁶¹.

⁵⁸ Dubois (1998), s 28

⁵⁹ First reconstruction act (1867)

⁶⁰ Higginbotham (2013), s.64 (kindle)

⁶¹ Ripley (1993), s.219 (kindle)

4.5.5 Mulighetens land

USA var rundt 1862 å anse som et mulighetens land, både fordi det var en ny nasjon i stor vekst, men også fordi det ennå ikke hadde blitt tynget ned av nasjoners monopol. Det fantes også flere tusen mål med land som av det eurosentrisk USA ble betraktet som ledig. Dette var riktignok ikke tilfelle, da flere av disse områdene var land som tidligere hadde tilhørt den innfødte delen av befolkningen. Dette til tross, gikk daværende president Lincoln ut med en erklæring som gav alle familieoverhoder over 21 år rett til land i det vestlige USA. Denne erklæringen med navnet «homestead act» betydde at det var muligheter for alle og lyktes i det nye Amerika⁶². Til tross for at det var rom for alle til å utvide, skulle også dette, noe overraskende, føre til ytterligere splid mellom den hvite og den mørkhudede befolkningen i USA. Fordi, selv om at europeerne i utgangspunktet var imot slaveriet, og dårlig behandling av mennesker basert på deres etnisitet. Var de også opportunister, og frigjøringen av slavene representerte, for mange, en økt sannsynlighet for at de selv ikke ville lykkes i Amerika⁶³. De nye amerikanerne graviterte da, fra denne skepsisen ofte bort fra de frigjorte slavene, til det demokratiske partiet, som tidligere hadde holdt fast i troen på opprettholdelsen av slaveriet⁶⁴. Mange av amerikanerne som søkte lykken i vesten, var også tidligere sørstatsfolk, som drog med seg tidligere erfaringer, skepsis, og diskriminerende tanker rundt mørkhudede⁶⁵. I 1862 ser vi at hele 874 239 innbyggere fra henholdsvis North Carolina, South Carolina og Tennessee emigrerte ut av sine respektive stater, mesteparten mot vesten⁶⁶. Afroamerikanere hadde etter alt å dømme også samme tilgang på land i vesten, men den store folkevandringen mot vest skulle føre til at systemet med å tilegne seg land ble noe usystematisk utført⁶⁷. Dette førte til at eiergrenser ofte ble forskjøvet, og at motstridende eierkrav ofte oppstod. Den rotete situasjonen i sør bidro også til at opportunistiske hvite amerikanere kunne utnytte situasjonen ved å legge krav på eiendom som ikke tilhørte dem, noe som ofte førte til at afroamerikanere endte opp uten krav til eiendom⁶⁸. Med andre ord, så fantes det først og fremst en naturlig segregering, i form av at folk graviterte mot sin egen etniske bakgrunn,

⁶² National Archives (2022), *Homestead act 1862*

⁶³ Dubois (1998), s.31

⁶⁴ Dubois (1998), s.31

⁶⁵ Dubois (1998), s.31

⁶⁶ Dubois (1998), s.31

⁶⁷ National Archives (2022), *Homestead act 1862*

⁶⁸ National Archives (2022), *Homestead act 1862*

samtidig fantes det aktiv undertrykkelse som nektet afroamerikanere deres rettmessige krav på eiendom i vesten.

4.5.6 Jim Crow Lovene

Men forskjellsbehandlingen i samfunnet var også noe mange mennesker i denne tiden bevisst la til rette for, og i mange av de tidligere konføderate statene oppstod det også en mer aktiv segregering, dannet for å opprettholde en tydelig hierarkisk inndeling i samfunnet. Denne segregeringen foregikk gjennom et sett med lover som senere skulle få tilnavnet Jim Crow, oppkalt etter en teaterforestilling av Thomas Rice i 1830⁶⁹. Grunnlaget til denne navngivningen er at Rices karakter «jim crow» fungerte som en parodi på de «udannede» mørkhudede menneskene under slavetiden, og navnet representerte derfor et tydelig skille mellom «dannede» og «udannede» mennesker⁷⁰. I sin tid ble uttrykket Jim crow også brukt nedsettende om mørkhudede amerikanere, og ble betraktet likt som uttrykkene «Coon», «sambo» og «Zip Dandies» blir gjort i dag⁷¹.

I perioden rundt 1870 er frigjøringen av slavene er i full gang, og strømmen av «nye» arbeidere fyller de amerikanske byene, både i nord, sør, øst og vest. Likevel ser vi at vel over 200 år med slaveri hadde formet folks måte å leve på, deres kultur, og tanker mot den mørkhudede mann. Dette er spesielt tydelig i sørstatene, hvor flere prester legger frem det hvite folk som det utvalgte folk⁷². Lærere, forskere og aviser fra tiden peker også på mørkhudede amerikanere som mindre intellektuelle og dannede enn de hvite og det ikke sjeldent ble referert til mørkhudede som «nigger, coon, etc⁷³.» Jim crow lovene fungerer i hovedsak som en gjenspeiling av disse holdningene i samfunnet, hvor ideen om at hvite mennesker var bedre enn mørkhudede mennesker på alle områdene var viktige i samfunnet. For en person som har lest den amerikanske grunnloven er det dog vanskelig å forestille seg hvordan slike lover kunne oppstå på tross av at det 14 grunnlovstillegget sa at alle menn skal bli behandlet etter samme lov allerede i 1832⁷⁴. Dette forklarer dog ikke hvorfor lovene fikk

⁶⁹ Pilgrim (2012), *Who was Jim Crow*

⁷⁰ Pilgrim (2012), *Who was Jim Crow*

⁷¹ Pilgrim (2012), *Who was Jim Crow*

⁷² Pilgrim (2012), *What was Jim Crow*

⁷³ Pilgrim (2012), *What was Jim Crow*

⁷⁴ National Archives (2022), 14th Amendment to the U.S Constitution: Civil rights 1868

lov til å bestå i over 100 år, når det fjortende grunnlovstillegget allerede fantes i 1868. Sosiolog Dr. David Pilgrim ved Jim Crow Museet i Ferris University peker på at lovene i grunnen ikke ble oppfattet som «lover» i ordets rette forstand, men heller som normative regler for etikette, som reflekterte tidens samfunnsnormer⁷⁵. Satt på spissen kan man altså si at lovene var sidestilt med «lover» som sa at man skal åpne døren for kvinner, eller at man skal ta av seg hatten når man er innendørs. Men selv om normene ikke i teorien ble sett på som en lov, ble normene i praksis utøvet som en lov. Nedenfor ser vi et tydelig eksempel som statuerer hvordan lovene fungerte.

En svart mann kunne ikke håndhilse med en hvit mann, da dette indikerte at hvite og sorte var likeverdige, videre kunne en mørkhudet mann ikke ha noen form for kontakt med en hvit kvinne, da dette kunne medføre at han ble tiltalt for voldtekt⁷⁶.

I dette tilfellet, ser vi at den uformelle loven om at mørke og hvite ikke skulle ha kontakt i samfunnet brukes i samsvar med en allerede eksisterende lov om at det ikke er lov til å voldta noen. Den mørkhudede mannen blir derfor i dette tilfellet på mange måter kuet til å unngå kontakt med den hvite amerikaneren. Dette tilfellet er bare et eksempel til hvordan lovene fungerte, men det finnes utallige andre slike tilfeller, hvor en formell lov glir over i de uformelle lovene, slik at Jim Crow lovene i praksis blir formelle. Disse normene gled også over i alle deler av samfunnet, noe som skulle føre til videre segregering i statene hvor lovene var i effekt. Det fantes for eksempel normer som fordelte hvilke toalett, drikkefontener og busser mørkhudede kunne bruke, samt lover om hvorvidt det skulle være mulig for mørkhudede å gå på teater, og den generelle holdningen blant den hvite befolkningen i sørstatene var at den hvite etnisiteten tilhørte en høyere klasse i samfunnet⁷⁷. Dette kan bli sett gjennom daværende senatorrepresentant for Georgia, James Blount ytring i 1875. Hvor han stiller spørsmål på hvorfor de (mørkhudede) skal få tillatelse til å se på teater, når de ikke forstår hva teateret er⁷⁸. Jim Crow lovene har i ettertid fungert som et manifest på den systematiske undertrykkelsen afroamerikanerne opplevde under gjenoppreisningsperioden.

⁷⁵ Pilgrim (2012), What was Jim Crow

⁷⁶ Pilgrim (2012), What was Jim Crow

⁷⁷ Jim Crow Museum, EXAMPLES OF JIM CROW LAWS - OCT. 1960 - CIVIL RIGHTS

⁷⁸ Higginbotham (2013), s 63 (kindle)

Dette utelukker dog ikke at rasistiske holdninger fantes i stater utenfor lovenes innflytelse. For det fantes også en tilsynelatende lik oppfatning i så å si hele USA blant hvite at mørkhudede var mindre verdt enn dem. Dette kan gjenspeiles gjennom Abraham Lincoln, en person som regnes som den store frigjøreren av slavene, og en av de viktigste forkjemperne for likeverd mellom ulike etniske bakgrunner. Denne personen, som i 1861 ble folkevalgt gjennom avstemning i hele nasjonen USA, sa nemlig, bare tre år tidligere, i den fjerde debatten mot hans opponent Stephen A. Douglas i 1858, at:

“I am not, nor ever have been in favor of bringing about in any way the social and political equality of the white and black races ... I am not nor ever have been in favor of making voters or jurors of negroes, nor of qualifying them to hold office, nor to intermarry with white people; and I will say in addition to this that there is a physical difference between the white and black races which I believe will forever forbid the two races living together on terms of social or political equality. And inasmuch as they cannot so live, while they do remain together there must be the position of superior and inferior, and I as much as any other man am in favour of having the superior position assigned to the white race⁷⁹.”

Lincoln, som I utgangspunktet var imot slaveriet i USA, sier i denne talen at han mener at det finnes forskjeller mellom den hvite og mørkhudede befolkningen, og at han mener det burde ligge til rette enkelte systemer som bidrar til å undertrykke den mørkhudede befolkningen i USA. Talen til Lincoln alene reflekterer selvfølgelig ikke nødvendigvis hvordan alle amerikanere under tiden tenkte. Men det faktum at en person som senere skulle bli folkevalgt som president hadde disse meningene representerer likevel at det fantes en generell tankegang om at afroamerikanere var mindre nyttige for samfunnet enn den hvite befolkningen. Under presidentvalget i 1864 ble Lincoln av flere tidligere slaver sett på som den store frigjøreren, han ble derimot møtt med mer skepsis blant mørkhudede amerikanere fra nordstatene. Mange mente at han ikke hadde gjort nok for å sikre frigjorte slavers vedvarende frihet, og mange så på Lincoln som en pragmatiker med andre agendaer for frigjøringen enn likeverd og frihet⁸⁰. Deriblant den anonyme unionssoldaten med pseudonymet «africano», som mente at Lincolns

⁷⁹ Higginbotham (2013), s 60 – 61 (kindle)

⁸⁰ Ripley (1993), s 230 – 231 (kindle)

ønske om å frigjøre slavene ikke var motivert av likeverd, demokrati og menneskerettigheter. Men heller at ønsket oppstod som et virkemiddel for å vinne krigen mot konføderasjonen⁸¹.

4.5.7 Ku Klux Klan

Til tross for mye motgang og diskriminering i sørstatene, oppstod det et voldsomt samfunnsengasjement blant den afroamerikanske befolkningen i USA, og flere institusjoner ble opprettet for å kunne tilby like rettigheter for de frigjorte slavene. En av disse organisasjonene var «The Freedmens Bureau» eller byrået for de frigjorte slavene⁸². Et av formålene deres var å motarbeide den påtvungne sosiale immobiliteten som var pålagt den afroamerikanske befolkningen i Sørstatene gjennom Jim Crow lovene, gjennom å tilby hjelp innenfor utdanning og videre ansettelse⁸³. Byrået for de frigjorte slavene fungerte fra 1866 og skulle de første årene bidra til at flere privatskoler ble opprettet for de frigjorte slavene. I utgangspunktet ville byrået at skolene skulle være integrert med den vanlige skolen, men den sørlige kulturen tillot ikke dette, derfor ser vi at disse skolene var segregerte fra resten av skolesystemet⁸⁴. Dog segregert, sørget disse skolene for at mørkhudede barn og unge fikk tilgang til utdanning, det var også en av de første amerikanske institusjonene som satte søkelys på at afroamerikanske barn har samme verdi som hvite⁸⁵. Dessverre skulle byrået bli oppløst allerede fire år senere, da byrået var dyrt å drive, og kongressen ikke lenger kunne forsvare dets eksistens⁸⁶. På tross av denne oppløsningen, hadde byrået vært vellykket med å opprette flere skoler som etter hvert kunne fungere på egenhånd uten deres assistanse, med hjelp av rike frigjøringsforkjempere i nordstatene. Disse skolene bidrog i de neste årene til å gi afroamerikanske barn utdannelse, samt at det forsterket ideen blant afroamerikanere i sørstatene om at de var likeverdige i samfunnet⁸⁷. Med hjelp av ideen av likeverd i samfunnet, samt en økende grad av utdanning blant den afroamerikanske miljøet oppstod det et økende press om å etablere muligheter til å delta i det offentlige skolesystemet for alle amerikanere,

⁸¹ Ripley (1993), s 231 (kindle)

⁸² Higginbotham (2013), s.63 - 64 (kindle)

⁸³ Higginbotham (2013), s.64 (kindle)

⁸⁴ Higginbotham (2013), s.64 (kindle)

⁸⁵ Higginbotham (2013), s.64 (kindle)

⁸⁶ Higginbotham (2013), s.65 (kindle)

⁸⁷ Higginbotham (2013), s.65 (kindle)

inkludert afroamerikanere⁸⁸. Det økende presset fra den afroamerikanske befolkningen med ledere som Hiram Revells, John R. Lynch og Robert Smalls i spissen skulle oppleve delvis suksess, da flere av de tidligere konføderate statene gjorde endringer i loven for å gi afroamerikanske mennesker tilgang til det offentlige skolesystemet⁸⁹.

Men med en økende grad av likeverds følelse blant den afroamerikanske befolkningen i sør, så oppstod det også økende grad av fiendtlighet blant folk som opprinnelig ønsket å bevare den undertrykkende kulturen som var etablert i årene tidligere. En av disse gruppene av folk var Ku Klux Klan. Klanen, som ble opprettet av Nathan Bedford Forrest den, en sørstatsgeneral som den 12 april 1864 hadde nektet å overgi sine mørkhudede slaver etter han tapte slaget ved fort Pillow, og heller valgte å brenne de gjenværende slavene levende⁹⁰. Med denne brutale handlingen fungerte Forrests avgjørelse om å ikke etterleve unionens krav som en sterkt samlende symbolikk blant likesinnede hvite amerikanere, hovedsakelig i sørstatene⁹¹. Professor Charles Lane forklarer denne prosessen ved at: Samtidig som at sørstatene inneholdt mange fattige afroamerikanere, så var også mesteparten av den hvite befolkningen også fattige. Det oppstod derfor interne grupperinger blant den hvite befolkningen i sørstatene, hvor de kunne diskutere de frigjorte slavene, og deres verdi til samfunnet. Disse små grupperingene skulle gradvis utvikle greiner til hverandre, og det ble ut over 1860 tallet utviklet en uniform klan i det sørøstlige USA, med henholdsvis hvite menn, med diskriminerende tanker om mørkhudede amerikanere. Som tidligere nevnt var den afroamerikanske følelsen av likeverd i vekst. Klanen hadde som utgangspunkt å stoppe denne følelsen, ved å systematisk fjerne muligheter for mørkhudede i denne regionen⁹². Dette medførte først politisk motstand i debatter og lignende, men skulle etterhvert utvikle seg til mer alvorlig undertrykkelse, som brenning av afroamerikanske gårder, mord av afroamerikanske ledere, og skolebrenninger⁹³. Sett i lys av president Johnsons rekonstruksjonsplan om at sørstatene skulle bli kontrollert av militært personell utnevnt av kongressen er det kanskje vanskelig å forstå hvordan dette var mulig. Til dette svarer historieprofessor Eric Foner at Ku Klux Klan i praksis var en militærbataljon, da omtrent hele

⁸⁸ Higginbotham (2013), s.65 (kindle)

⁸⁹ Higginbotham (2013), s.65 (kindle)

⁹⁰ Higginbotham (2013), s.67 (kindle)

⁹¹ Higginbotham (2013), s.67 (kindle)

⁹² Higginbotham (2013), s.67 - 68 (kindle)

⁹³ Higginbotham (2013), s.68 (kindle)

den hvite befolkningen i områdene enten sympatiserte med klanen, eller var medlem av klanen⁹⁴. De gjennomsyret altså omtrent hele registeret i samfunnet, fra arbeiderklassen, til høyt oppe i det politiske systemet, for å ikke snakke om politistyrken⁹⁵. Som følge av Ku Klux Klans økende innflytelse i sørstatene satte daværende president Ulysses S Grant i 1870 i gang en stormoffensiv for å angripe klanen, det ble blant annet begjært unntakstilstand, noe som gav det amerikanske militæret rett til å arrestere medlemmer av klanen, samt mistenkende medlemmer, noe som skulle føre til massearrestasjoner i flere av de store sørstatsbyene⁹⁶. Dette skulle vise seg å være svært effektivt i å kvele klanens fremgang, men det skulle også føre til et ytterligere skille mellom folk som kjempet for like rettigheter, og folk som kjempet mot det. Fordi når klanmedlemmene ble arrestert ble det betraktet av mange, deriblant hvite nordstatsborgere som at presidenten satte afroamerikanske rettigheter fremfor de hvites, noe som skulle bidra til å snu også tidligere frigjøringsforkjempere⁹⁷. En av disse var avisredaktør og motkandidat til Ulysses S Grant, Horace Greeley som i valgkampen i 1872 refererte til mørkhudede som «worthless race, with no thought for the morrow⁹⁸.» Selv om Grant skulle vinne valget var det tydelig at det nå var oppstått et skille i USA, hvor store deler av den hvite befolkningen var for vedvarende undertrykkelse av den afroamerikanske befolkningen.

4.5.8 Feilet rekonstruksjon

Allerede i oppstarten på hva som skulle bli den nye unionen USA, ser vi flere tilfeller hvor strukturene legger til rette for at afroamerikanske innbyggere skulle ha det vanskeligere i forhold til hvite amerikanere. Først og fremst ser vi at rekonstruksjonsplanen på mange måter ikke tok høyde for det ujevne maktforholdet mellom “freedmen” og hvite amerikanere, noe som gjorde det vanskelig for mørkhudede og komme seg opp og frem, både politisk, men også økonomisk og sosialt. Planen undervurderte også slagkraften til grupper med andre interesser som for eksempel Ku Klux Klan. Dette gjorde at militærmakten som ble utplassert i de fem distriktene fort mistet makt til rasistiske ledere og styreformere. Dette gjorde igjen, at

⁹⁴ Higginbotham (2013), s.68 (kindle)

⁹⁵ Higginbotham (2013), s.68 (kindle)

⁹⁶ Higginbotham (2013), s.69 (kindle)

⁹⁷ Higginbotham (2013), s.69 (kindle)

⁹⁸ Higginbotham (2013), s.69 (kindle)

lover som Jim Crow fikk lov til å gjennomsyre store deler av det amerikanske samfunnet, noe som i praksis førte til at afroamerikanere mistet mye av evnen til å kunne delta i det politiske bildet. Dette var så klart på bakgrunn av at afroamerikanere opplevde systematisk vold, og trusler om vold hvis de nådde maktposisjoner i samfunnet. Sist, men ikke minst, ser vi fra hendelser i sørstatene, at den 14 grunnlovsparagrafen i praksis ikke ble overholdt, da jim crow lovene, flere steder var sidestilt med de nasjonale lovene selv om de i teorien ikke skulle vært det.

4.5.9 1920 - 1930 tallets Amerika

Ved inngangen til 1930-tallets Amerika, er det tydelig at flere av de rasistiske tendensene som oppstod eller ble videreført under rekonstruksjonstiden, fortsatt hadde en sterk påvirkningskraft på hele det amerikanske samfunnet, ikke bare i sørstatene⁹⁹. Ku Klux Klan for eksempel, som tidligere hadde hatt innflytelse stort sett i det sørstatlige Amerika, opplevde nå også stor vekst i flere nordlige amerikanske byer. I Detroit ble til og med en vel kjent figur innenfor klanen valgt som ordfører i 1930¹⁰⁰. Økt klanaksept i nordlige byer førte også til en mer utbredt segregeringspolitikk i de amerikanske byene. I årene etter første verdenskrig opplevde USA på nytt en stor innvandringsbølge. Disse var i all hovedsak europeiskættede jøder og irer som hadde lite og som først endte opp med å bo i tradisjonelt «mørke» områder¹⁰¹. Etter hvert som disse nye amerikanerne rakk å opparbeide seg et økonomisk fotfeste ser vi at de fikk tilgang til å flytte til områder hvor mørke amerikanere ble systematisk ute holdt uansett økonomisk status¹⁰². Hvite beboere med lavere økonomisk status hadde også nesten ingen restriksjoner når det kom til å bo i mer velstående områder. En annen segregeringspraksis som foregikk, var praksisen med «steering» eller «styring» på norsk. Dette innebar at eiendomsmeglere kun viste mørkhudede klienter hus og boliger i mørkhudede områder, og vis versa for hvite beboere, og gjennom dette «styrte» områdene inn i et slags fargekart¹⁰³. Flere andre praksiser som vold, trussel om vold, utpressing og andre

⁹⁹ Higginbotham (2013), s 94 (kindle)

¹⁰⁰ Higginbotham (2013), s 94 (kindle)

¹⁰¹ Higginbotham (2013), s 93 - 94 (kindle)

¹⁰² Higginbotham (2013), s 93 - 94 (kindle)

¹⁰³ Higginbotham (2013), s 94 (kindle)

ting var også medvirkende. Når den store depresjonen inntraff i 1929 var derfor store deler av USA allerede segregert geografisk i storbyene¹⁰⁴.

4.5.10 Oppsummering

Det er tydelig at det frem til 1930 fantes spor av kontinuitet, kanskje til og med en snøballeffekt av de rasistiske tendensene i USA. Selv om det i denne oppgaven kun er markert gjennom videreføringen av Ku Klux Klan og gjentakende segregeringspolitikk både i sør og Nord, kan dette vitnes gjennom flere aspekter. Dette er noe påfallende for denne oppgavens videre gang, da det gir et godt grunnlag til å diskutere hvorvidt kontinuiteten har fortsatt, stanset eller endret uttrykk siden 1930-tallets USA. Det finnes også her en klar indikasjon på at det fantes stor grad av boligsegregering allerede før redningen inntraff.

5 Analyse/drøfting

5.1 Den store depresjonen

Børskraket i 1929 markerer en vesentlig endring i den amerikanske økonomien. Da USA i tyveårene hadde opplevd stor økonomisk vekst, aksjehandel, og ikke minst uhemmet låneaktivitet, førte dette til at det skulle dannes en kraftig boble i 1929¹⁰⁵. Anslag peker på at om lag to tredjedeler av all handel på det amerikanske aksjemarkedet i årene før kraket var finansiert av lån¹⁰⁶. I og med at det i denne perioden var såpass enkelt å få lån, ser vi at flere investorer meldte seg på i aksjehandelen, og i sommeren 1929 ser vi derfor at aksjekursen hadde blitt uvanlig høy. Dette førte videre til at flere skulle selge seg ut ved et tillitsbrudd i oktober 1929, noe som medførte at kursen på det amerikanske aksjemarkedet sank hele 47% på kun fem dager. Dette kan betraktes som innledningen til den store depresjonen¹⁰⁷.

Børskraket i 1929 skulle vise seg å ha dramatiske følger for den amerikanske økonomien, og næringsliv, så vel som folk flest. Folk mistet pensjon og sparepenger, og næringslivet ble tvunget til å sparke arbeidere, samt legge ned bedrifter. I 1933 var omtrent hver fjerde amerikanske borger uten arbeid, noe som igjen gjorde amerikanske borgere mer avhengig av

¹⁰⁴ Higginbotham (2013), s 94 (kindle)

¹⁰⁵ Thomassen (2022)

¹⁰⁶ Thomassen (2022)

¹⁰⁷ Thomassen (2022)

lånevirkosomhet for å kunne finansiere sine liv¹⁰⁸. De største tapene i krakket var derimot for lånevirkosomhetene. Da krakket førte til at folk omtrent over dagen mistet muligheten til å kunne betale tilbake lån som ble tatt, mistet lånevirkosomheter muligheten til å gi ut nye lån¹⁰⁹. Denne onde sirkelen som nå oppstod, hvor folk hadde stor nødvendighet for lån, men långiverne ikke hadde kapital til å kunne gi ut lån førte igjen til at næringslivet ikke fikk tilstrekkelig investering for å kunne tilføre nye arbeidsplasser til sårt trengende amerikanere¹¹⁰.

Som en viktig del av Presidents Herbert Hoovers valgkamp ble det i 1935 laget nye avtaler, tariffier og lover som skulle sikre arbeid for den voksende andelen arbeidsløse i USA. Planen, med navnet «*new deal*» kan regnes som USAs første statlige velferdsordning, og den skulle vise seg å medføre gradvis økende kjøpekraft blant lavtlønnede og arbeidsløse amerikanere i årene som fulgte¹¹¹. Selv om ting ut over 30 tallet skulle se ut som om det var på bedringens vei, var disse trygdeordningene etter europeisk standard relativt dårlige, og dekket kun det nødvendige, som kost og losji. Med andre ord, var det ikke slik at folks behov for lån sank noe i perioden som fulgte, heller motsatt. Da flere fikk tilgang til arbeid, fikk også folk bedre økonomi, noe som gjorde at behovet for å utvide næringsvirkosomheten var stort¹¹².

Men som tidligere nevnt var lånevirkosomheten i USA svært svekket, og tilgang til lån var svært vanskelig å oppdrive. Delvis på bakgrunn av at det fantes mindre penger å låne bort, men også delvis fordi banker og investorer hadde lært fra børskrakket i 1929 at ukritisk lånevirkosomhet kunne føre til total kollaps i samfunnet¹¹³. «Residential security» kartene ble derfor opprettet i 1938. Kartene fungerte også som en hurtig måte å vurdere risikoen på et lån, da det i stor grad fjernet behovet for langvarige prosesser som individuell kredittsjekk. Disse kartene var en detaljert oversikt laget av det statlige organet Home owners' loan corporation (HOLC), for å sikre investorers trygghet ved å vurdere risikoen for tilbakebetaling av lån i forskjellige områder i de største byene i USA¹¹⁴. Denne risikoanalysen fremstod i tiden som

¹⁰⁸ Thomassen (2022)

¹⁰⁹ Thomassen (2022)

¹¹⁰ Thomassen (2022)

¹¹¹ Jahr (2021)

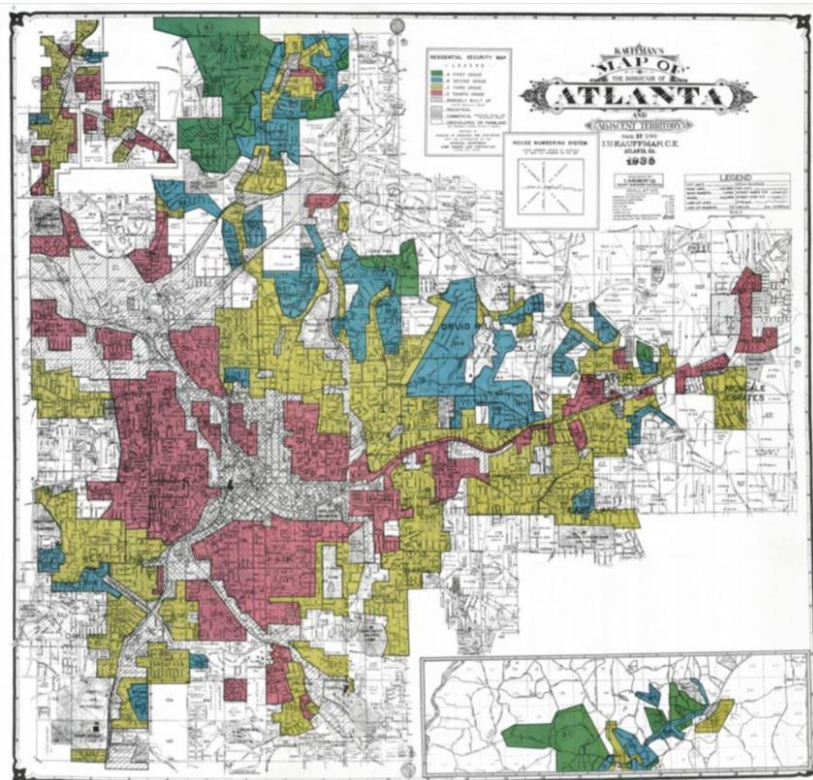
¹¹² Jahr (2021)

¹¹³ Thomassen (2022)

¹¹⁴ Mapping Inequality, *Introduction*

en samlet vurdering fra hundrevis av takstmenn, långivere og eiendomsekspert, og fungerte dermed som det ledende dokumentet innenfor risikovurdering for investering og lån¹¹⁵.

5.2 Redlining

Figur 1: HOLC kart av Atlanta

Som vi ser på dette kartet over Atlanta, ble de ulike områdene i en by fordelt inn i fire ulike farger, henholdsvis grønn, blå, gul og rød. Disse fargene representerte da, den samlede vurderingen som ble gjort av profesjonelle aktører innenfor kapital og lånevirksomhet¹¹⁶. Områdene med grønn markering representerte nabolag hvor det ble ansett som trygt å gi ut lån, blå var fortsatt trygt, men kategorisert som «litt mer risiko». De gule og røde områdene ble ansett som nabolag hvor det ble ansett som «høy risiko» å drive lånevirksomhet i, hvor de røde områdene var absolutt verst¹¹⁷. Denne geografiske tilnærmingen til risiko betød at et individs evne til å kunne tilbakebetale et lån ikke lenger hadde den samme betydningen i

¹¹⁵ Mapping Inequality, *Introduction*

¹¹⁶ Mapping Inequality, *Introduction*

¹¹⁷ Mapping Inequality, *Introduction*

søknadsprosessen, da vurderingsprosessen hovedsakelig kun tok til rette lånesøkers geografiske tilknytning¹¹⁸. Dette skulle på den ene siden medføre at områdene som ble kategorisert som grønne eller blå, fikk en rask økning både i kjøpekraft i form av egenkapital, men også i boligverdi¹¹⁹. Dette var hovedsakelig fordi lån ble gitt til innbyggere i disse områdene så å si uten noen vurdering av kreditt, noe som gjorde at prosessene med å få kapital i form av lån gikk hurtig¹²⁰. På den andre siden skjedde det en motsatt utvikling i de gule og røde områdene. Da innbyggere i disse områdene ble nektet lån selv om de etter vanlig risikovurdering hadde gode grunnlag for tilbakebetaling¹²¹. Dette medførte en gradvis lavere egenkapital og boligverdi i disse områdene. Den voksende økonomiske ulikheten i de forskjellige nabolagene representerte ikke nødvendigvis bare forskjeller mellom fattig og rik, men også forskjeller mellom afroamerikanere og hvite amerikanere. Dette er fordi om lag 90 prosent av den afroamerikanske befolkningen holdt til i enten de gulmarkerte eller rødmarkerte delene av kartene¹²². Det faktum at såpass stor andel av den afroamerikanske befolkningen tilhørte disse områdene har gitt grunnlag til å spekulere i om det, i tillegg til å skje en økonomisk vurdering ved opprettelsen av kartene, også har skjedd en vurdering basert på etnisk bakgrunn. Fra 1935 til 1939, intervjuet regjeringsutnevnte etterforskere bankmenn i 239 byer for å dokumentere hvilke faktorer som ble lagt til rette i lånevirksoverheters risikovurdering i de ulike områdene. Av dette kommer det frem at den etniske oppbyggingen av et nabolag var en av hovedfaktorene i vurderingen.

5.2.1 HOLC kartenes umiddelbare effekt

Hvor stor påvirkningskraft HOLC kartene har hatt i etterkant av redliningen er noe usikkert. Det er kun nylig at alle kartene har blitt samlet og digitalisert, og en kan trekke anekdotiske slutninger om at et mindre organisert «samlepunkt» for disse kartene ville gjøre det vanskelig for långivere å få all informasjonen som jeg har tilgang til den dag i dag¹²³. Flere hevder også at private långivere ikke hadde mulighet for å få tilgang på disse kartene, og at de kun var forbeholdt offentlige utlånere. Andre mener at selv om disse kartene kun var tiltenkt det

¹¹⁸ Meisenhelter, 2018

¹¹⁹ Meisenhelter, 2018

¹²⁰ Meisenhelter, 2018

¹²¹ Meisenhelter, 2018

¹²² Krimmel (2018), s. 13

¹²³ Krimmel (2018), s. 13

offentlige, så ble de delt, og brukt i hemmelighet innad i det private lånemarkedet¹²⁴. Som nevnt, er det mange som hevder ulike ting, men det finnes ingen kliniske bevis som enten peker mot det ene eller det andre. På tross av dette, finnes det god grunn til å påstå at kartene i det minste ble brukt som støtte i en eventuell verdivurdering av et boligområde. Det finnes dog kliniske bevis på at kartene ble brukt av føderale instanser som. FHA, som er den delen av *U.S. Department of Housing and Urban Development* som tildeler eiendomsforsikring på lån som er gjort av godkjente långivere, har av de fleste historikere innenfor temaet, blitt bevist å ha hatt relativt sterke bånd tilknyttet HOLC¹²⁵.

5.2.2 Fair housing act:

Den 11 april 1968 ble Fair housing act introdusert. Dette var et lovforslag som ble utført av daværende president Lyndon Johnson. Dette lovforslaget var ment til å forby diskriminerende boligpraksiser rundt salg, leie og finansiering av bolig. Det skulle altså bli ulovlig å diskriminere på bakgrunn av kjønn, alder, religion, handycap og etnisk bakgrunn. Utførelsen av denne loven hadde lenge vært på agendaen, uten at det hadde kommet nok frem til å faktisk bli håndhevet, og det var ikke før Dr. Martin Luther King ble myrdet, at lovforslaget virkelig tok grep¹²⁶. Det at forslaget lenge hadde vært vurdert vitner om at det fantes diskriminerende boligpraksiser rundt om i USA, samt at folk var klar over at de var diskriminerende. Det er også tankevekkende hvordan lovforslaget ikke kom før en av de mest sentrale skikkelsene innenfor den amerikanske borgerrettskampen ble myrdet, da dette kan vitne om at lovforslaget var et forsøk på å blidgjøre den store mengden afroamerikanere som marsjerte i etterkant av drapet.

¹²⁴ Krimmel (2018), s.13-14

¹²⁵ Krimmel (2018), s.13-14

¹²⁶ U.S Department of housing and urban health

5.2.3 Hva sier rapporten

I det følgende kapitlet skal jeg se nærmere inn på selve rapportene som ble skrevet av bankmenn og långivere for å vurdere hvilke økonomiske sikkerhetssoner de skulle plasseres i. Illustrasjonen ovenfor er lik, både i form og struktur som de fleste andre områdebeskrivelsene som ble gjort under redliningen, den er derfor representativ for å vise til hvordan praksisen

Form 4
10-1-37

AREA DESCRIPTION - SECURITY MAP OF New York City, N.Y.

1. AREA CHARACTERISTICS:

a. Description of Terrain, Level

b. Favorable Influences. All city facilities - good transportation - facing Central Park

c. Detrimental Influences, None

d. Percentage of land improved 100%; e. Trend of desirability next 10-15 yrs. Static

2. INHABITANTS:

a. Occupations White collar; b. Estimated annual family income \$10,000-100,000 and over

c. Foreign-born families %; d. Negro %; e. Population increasing slowly; decreasing; static

3. BUILDINGS:

	PREDOMINATING	50 %	OTHER TYPE	50 %	OTHER TYPE	%
a. Type	Multi-family		Single-family etc.			
b. Construction	Brick		Brick & stone			
c. Average Age	10-20 Years		25 plus Years			
d. Repair	Good		Good			
e. Occupancy	98 %		98 %			
f. Home ownership	98 %		98 %			
g. Constructed past yr.	None					
h. 1929 Price range	\$ 100K		\$ 25,000-100,000			100%
i. 1935 Price range	\$ 15,000-100,000		50%			
j. 1959 Price range	\$ 15,000-100,000		50%			
k. Sales Demand	\$ Fair		\$ Fair			
l. Activity			Fair			
m. 1929 Rent range	\$ 100%		None			100%
n. Rent range	\$		\$			
o. Rent range	\$		\$			
p. Rental demand	\$		\$			
q. Activity						
r. AVAILABILITY OF MORTGAGE FUNDS: a. Home purchase Good; b. Home building None						
s. CLARIFYING REMARKS: Main business streets; Madison Ave. The northern portion of the city's best residential area. So far it has not extended to the east of Park Ave., but may do so in time. There are still a number of very fine private residences, with practically no present day market as the trend is entirely to high grade apartments.						
t. NAME AND LOCATION East Side - East and Park Aves. SECURITY GRADE A AREA NO. 7						
u. ASSESSED VALUES, Ratio to market prices 125%-150%.						

Figur 2: Rapport for vurdering av lånerisiko

ble gjennomført. Av denne grunn finnes det derfor verdi i å studere denne rapporten nærmere, for å se nøyaktig hvilke faktorer som ble vurdert når det skulle settes farge på området.

Area characteristics: Det første som står i rapporten, er «Area characteristics». Denne bolken tar for seg terreng, fordelaktige trekk, negative trekk, prosentvis andel land utnyttet og antatt ønskelighet de neste ti årene. *Inhabitants:* Videre tar rapporten for seg «Inhabitants». Denne bolken tar opp ting som angår hvilke beboere som allerede bodde i områdene, hvordan de arbeidet, hvor de kom fra, deres inntekt, og ikke minst hvor stor andel afroamerikanere som bodde der. *Buildings:* Rapporten sier også noe om hvilke typer bygninger som stod i området, samt hvilken stand og hvilke materialer bygningene var bygget i. *Availability for mortgage*

funds: Punkt 4 tar for seg vurderingen for långiverne. Altså hvor stor tilgjengeligheten for å gi boliglån er. I tilfellet over, ser vi at denne personen har vurdert området som «good» for allerede oppsatte bygg og «nono» for nybygg. *Clarifying remark*: Denne bolken forteller kort om hvilke vurderinger som er blitt gjort på bakgrunn av de foregående bolkene. Den kan dermed ses på som en oppsummering av hele rapporten, for enkelthets skyld vil jeg fremover kalle denne for «oppsummering». *Name and location*: Til slutt konkluderer takstmannen med navn på sted, og sikkerhetsgrad. I eksempelet over har takstmannen vurdert området til sikkerhetsgrad A. Dette er et område som markeres grønt i kartet.

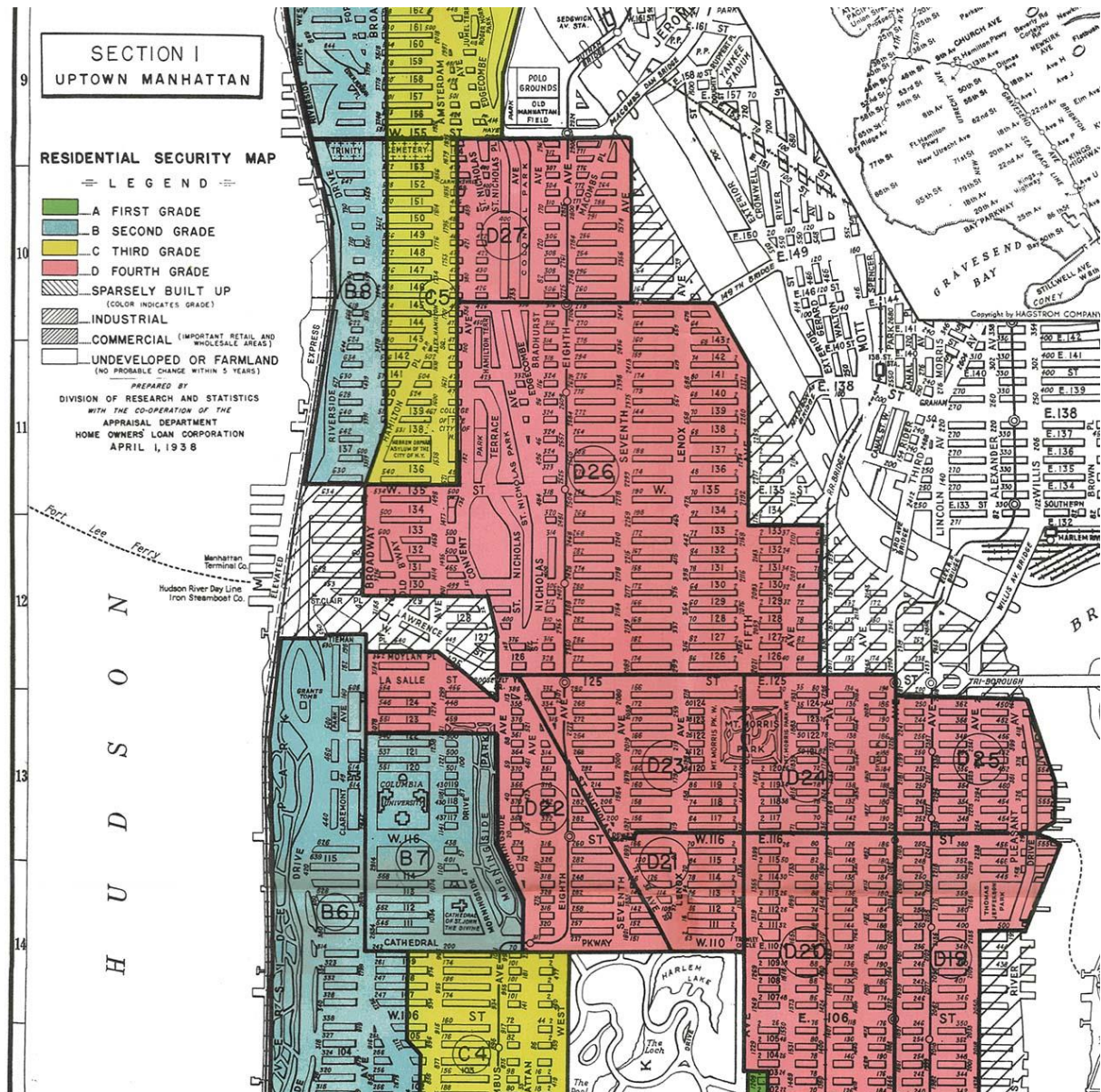
5.3 Funn

5.3.1 Manhattan, New York 1930-1940:

Under redliningprosessene på 1930 tallet i New York fantes det om lag 7 millioner innbyggere i delstaten. Blant disse var omtrent 300 000 av disse beboerne afroamerikanere. Til sammenligning var det 6,5 millioner hvite amerikanere i delstaten bosatt på samme tid¹²⁷. Det er med andre ord tydelig at afroamerikanere var en minoritet idet inndelingen skjedde. Som følge av styring og andre virkemidler var det også en trend at de fleste afroamerikanerne var bosatt i segregerte områder sentrert henholdsvis rundt Brooklyn og deler av Manhattan noe rapportene fra HOLC prosjektet også viser¹²⁸. Dette bærer preg av relevans, da hvem som var bosatt i område hadde stor innflytelse på hvorvidt et område fikk sikkerhetsgrad A, B, C eller D. Følgende kapittel vi ta for seg sammenhengen mellom stor andel afroamerikanere i et område og dårlige sikkerhetsvurderinger i New York området.

¹²⁷ Total Population New York City & Boroughs, 1900 to 2010

¹²⁸ Mapping Inequality: Manhattan

Figur 3: HOLC kart av øvre Manhattan

Figuren over viser kartet av øvre Manhattan. Som tydelig skildret, ser en at en stor del av kartet er markert i rødt; Denne delen dekker størsteparten av bydelen Harlem, et område som tradisjonelt sett har hatt en stor andel afroamerikanske innbyggere. Dette kan i seg selv virke noe urovekkende, og tilsynelatende peke mot at hudfarge var en tungtveiende faktor hvilken farge området skulle markeres i. Dette forsterkes videre om vi ser på oppsummeringene fra områdene, som belyst under i utdrag fra område D26, D23 og D24.

D26: «Clarifying remarks: Main business streets: 125th, 135th, 145th St., 3rd, Lenox, 5th, 7th, 8th Aves. Formerly a good residential district with many well built private homes. Now

practically entirely negro with many tenements. Most of remaining one-family structures have been converted to rooming houses, etc. Comparatively speaking, rents are not low due to great crowding»¹²⁹.

D23: «*Clarifying remarks: Main business streets: 125th, 116th St., 3rd, Park, Lexington, 5th Aves. Negro slum district- mostly low grade tenements. Major part of rentals in low bracket»¹³⁰.*

D24: «*Clarifying remarks: Main business streets: 125th, 116th St., 5th, Lenox, 7th, 8th Aves. Formerly a good residential area largely one-family dwellings. Now almost entirely negro-tenements and converted dwellings into rooming houses. Rentals are fair due to crowding»¹³¹.*

De tre eksemplene over statuerer tre ting. Først: at store deler av den afroamerikanske befolkningen i New York var bosatt i egne, segregerte områder. Andre: at etnisk bakgrunn hadde stor innflytelse på sikkerhetsvurderingen som ble gjort, og Sist: det fantes så absolutt rasistiske strukturer i Nordstatene i 1930. Dette blir videre tydeliggjort om vi ser på noen av områdene som viser grønt eller blått på kartet, da ingen av disse rapportene nevner noe om afroamerikansk beboelse i oppsummeringen¹³². Dette blir også bekreftet med «no» på punktet «negro %». Herunder belyst med et utdrag fra rapporten i Broadway (B11):

«Clarifying remarks: Main business streets: Broadway, Dyckman, 207th St. A good area of moderate rental apartments both elevator and walk-ups. Considerable new construction in recent years of quite good type, rentals \$15-18 per room. Older buildings \$10-12¹³³»

Det skal dog også bli sagt at det fantes røde områder på Manhattan som ikke hadde like stor afroamerikansk befolkningstetthet. Disse er særdeles viktige å se nærmere inn på, fordi sier noe om at de rasebaserte diskriminerende faktorene som lå til grunne i 1930 har hatt en tyngre påvirkningskraft enn de økonomiske. To av disse områdene er Lexington (D20) og East Harlem (D19). I rapportene kommer det frem at det var en blandet befolkningsbase, hvor hovedtyngden av befolkningstettheten ble dannet av Italienskattede familier. Et tydelig skille

¹²⁹ Mapping Inequality: Manhattan D26

¹³⁰ Mapping Inequality: Manhattan D23

¹³¹ Mapping Inequality: Manhattan D24

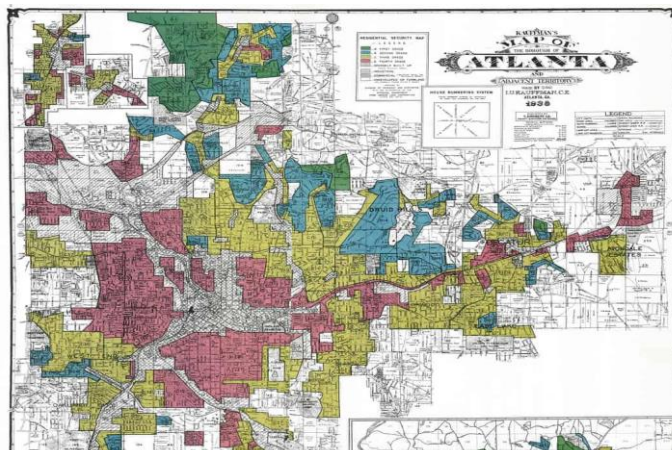
¹³² Mapping Inequality: Manhattan

¹³³ Mapping Inequality: Manhattan B11

fra disse røde områdene og de områdene hvor det stort sett bodde afroamerikanere, er at rapportene viser til slumbebyggelse, lave boligpriser og stor befolkningstetthet som begrunnelse for rødstrekingen¹³⁴. I Krimmel (2018) belyses det at store deler av de røde områdene hvor europeiske ættede beboere holdt til i stor grad hører til på grensene til gule, og grønne områder på kartene, noe dataene over også bekrefter. Krimmel belyser også i sine egne utregninger, hvor stor andel av den afroamerikanske befolkningen på Manhattan som bodde i de rød strekede områdene, og hans tall viser til et slående resultat på hele 90% av befolkningen¹³⁵. Til sammenlikning var den hvite befolkningen som ble rød streket 58%¹³⁶. Dog også en stor andel, er det viktig å legge til grunne at den slående forskjellen på hele 32% av befolkningen. Like viktig er det også å påpeke at av de 10 gjenstående prosentene, var det ekstremt få som bodde innenfor blå eller grønne områder¹³⁷.

5.3.2 Atlanta Georgia 1930-1940:

På lik linje med Manhattan, er Atlanta en by hvor flere store områder ble påvirket av redlining. Rapportene fra de to byene skiller dog veier når vi ser på hvem som ble påvirket av redlining. Med dette menes det at det i Manhattan fantes flere tilfeller av røde områder hvor det bodde et mindretall afroamerikanere. Dette er ikke tilfellet i Atlanta, da omtrent alle (85%) av de områdene som ble påvirket av redlining hadde en afroamerikansk befolkning på 40% eller over¹³⁸.

Figur 4: HOLC kart over Atlanta

¹³⁴ Mapping Inequality: Manhattan

¹³⁵ Krimmel (2018), s.13

¹³⁶ Krimmel (2018), s.13

¹³⁷ Krimmel (2018), s.13

¹³⁸ Mapping Inequality: Manhattan

Kartet over viser sammensetningen av hele Atlanta og det er tydelig belyst at det røde områdene henger fast i hverandre. Med tanke på informasjonen gitt tidligere i oppgaven som peker mot at flesteparten av de røde områdene hadde en stor afroamerikansk befolkning, er det nærliggende å trekke ligninger mot at Atlanta i noe større grad var påvirket av segregeringsspolitikk i tiden før redliningsprosessene. Disse ligningene stemmer overens med flere teorier som sier noe om at segregering i sørstatene var aktivt praktisert gjennom diskriminerende praksiser og organisasjoner, som for eksempel Ku Klux Klan og Jim Crow. Når dette er sagt, virker rapportene fra de to byene tilsynelatende å være veldig like, både i form, men også i måten de omtaler, samt vurderer et område basert på andelen afroamerikanske beboere. Dette på tross av at de to byene både er geografisk langt ifra hverandre, men også at de historisk sett, har hatt en helt ulik tilnærming til afroamerikanske innbyggere. Nedenfor vil det vises til rapportene i de tre områdene Capitol Avenue (D12)¹³⁹, Bellwood til Atlanta universitet (D18)¹⁴⁰, og North Avenue (D20)¹⁴¹ for å belyse hvordan rase hadde en påvirkningskraft i vurderingen av risiko i Atlanta.

D12: Clarifying remarks: a) This applies to white property; there is some slight demand for negro property on investment basis. (b) On white property, poor; on negro property, good. This area contains oldest residential property in Atlanta and is known as one of the city's worst slum areas¹⁴².

D18: Clarifying remarks: Property in this area, if acquired, should be sold, rather than held. P.W.A. low-cost housing project, housing approximately 600 families, located near Spellman along Lumpkin and Mildred Streets in southern portion of area¹⁴³.

D20: Clarifying remarks: Property in this area, if acquired, should be sold as quickly as possible. Although this area is considered a good negro rental area from an investment standpoint, it also contains one of the city's worst slum areas¹⁴⁴.

¹³⁹ Mapping Inequality: Atlanta D12

¹⁴⁰ Mapping Inequality: Atlanta D18

¹⁴¹ Mapping Inequality: Atlanta D20

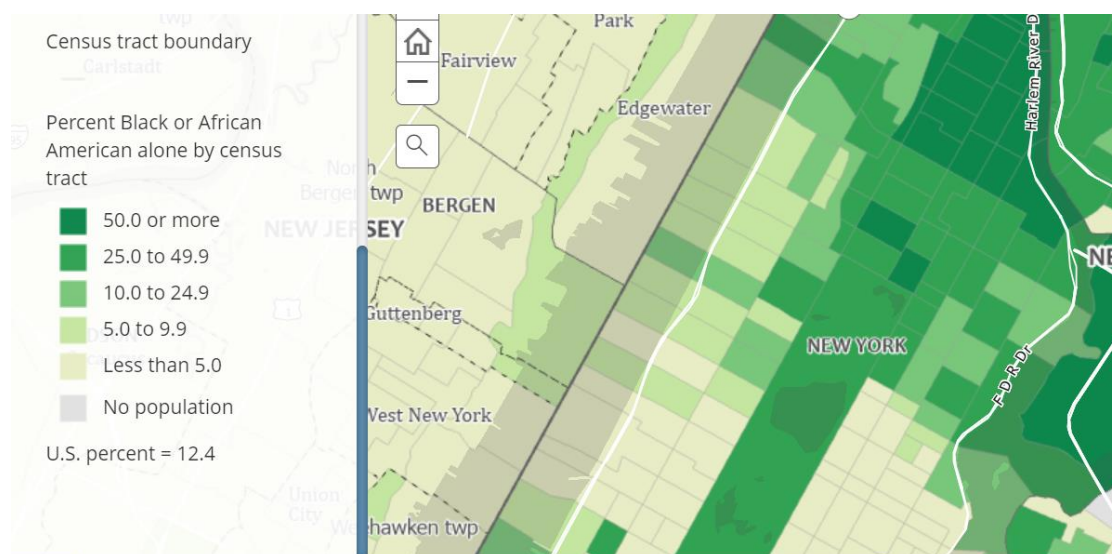
¹⁴² Mapping Inequality: Atlanta D12

¹⁴³ Mapping Inequality: Atlanta D18

¹⁴⁴ Mapping Inequality: Atlanta D20

Disse oppsummeringene viser overaskende nok, ikke til at det bor en stor andel afroamerikanere i disse områdene, men jeg vet ut ifra punkt (2D) i rapportene at alle disse områdene hadde en afroamerikansk befolkning på 40% eller mer. Henholdsvis 40% i D12¹⁴⁵, 70% i D18¹⁴⁶ og 95% i D20¹⁴⁷. Det er altså nærliggende å anta at et høyt antall beboere med afroamerikansk bakgrunn hadde noe påvirkningskraft i vurderingen av disse områdene. Videre, er det av interesse å bite seg merke i hvordan disse rapportene viser til hvordan styring fungerte i praksis, hvor det her blir det tydeliggjort av personen(e) som har vurdert områdene at de er gode for afroamerikanere, men ikke for hvite beboere. Som belyst tidligere i denne oppgaven, var styring at eiendomsfolk og långivere bevisst anbefalte bolig og industri i spesifikke områder for å etablere et segregert samfunn, og hva vi ser i rapportene over, er et skinnende eksempel på hvordan dette kan ha blitt gjort. Begrepet med «steering» er av betydning, da det kan vise til segregerende praksiser, selv etter redliningen av Amerika var ferdig rundt 1940.

5.3.3 Befolkningsmønster New York 2020:

Figur 5: Oversikt over den afroamerikanske befolkningen i øvre Manhattan 2020

¹⁴⁵ Mapping Inequality: Atlanta D12

¹⁴⁶ Mapping Inequality: Atlanta D18

¹⁴⁷ Mapping Inequality: Atlanta D20

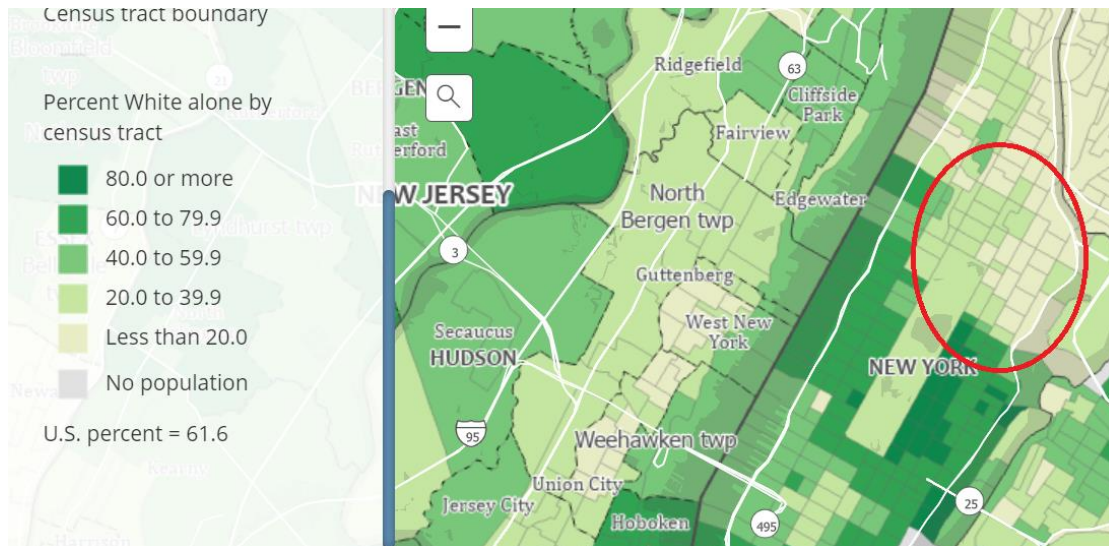

Figur 6: HOLC kart som viser redlining i øvre Manhattan 1930-1940

Figurene over viser nordre Manhattan gjennom to forskjellige kart. Det nederste kartet er fra HOLC, og viser de redlinede områdene rundt Harlem i 1930 – 1940¹⁴⁸. Kartet ovenfor viser andelen afroamerikanere som er bosatt i et enkelt område, og kan forklares ved at jo mørkere grønnfarge det er, desto tettere befolkning er det¹⁴⁹. Her er det tydelig å skildre at det finnes en sammenheng mellom de to kartene, og denne sammenhengen kan forsterkes ved å rette søkelys mot hva som har blitt sagt tidligere i oppgaven, da jeg tidligere avdekket at flere av disse områdene ble rødlistet på bakgrunn av at det fantes en stor andel afroamerikanere. Det er derav nærliggende å trekke slutninger mot at det finnes kontinuitet innenfor segregerte demografiske mønstre. Denne trekningen kan videre forsterkes ved å se på den hvite befolkningen i det samme området:

¹⁴⁸ Mapping Inequality: Øvre Manhattan

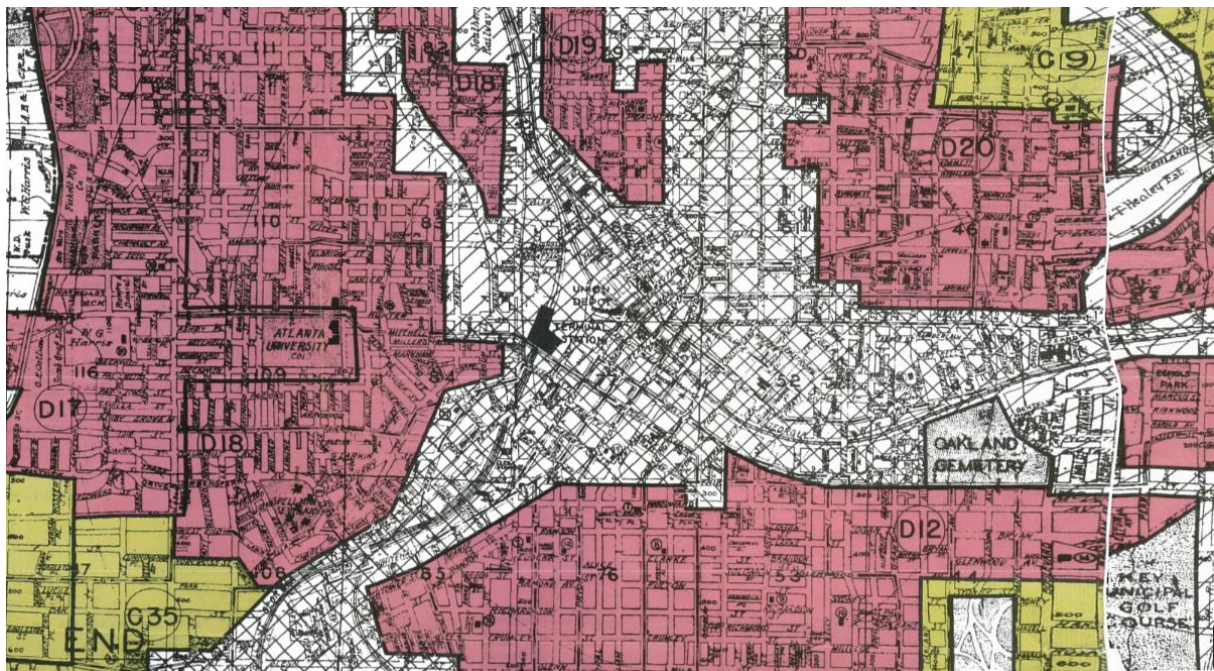
¹⁴⁹ U.S Census Bureau, 2020 Census Demographic Map Viewer: Manhattan, NY

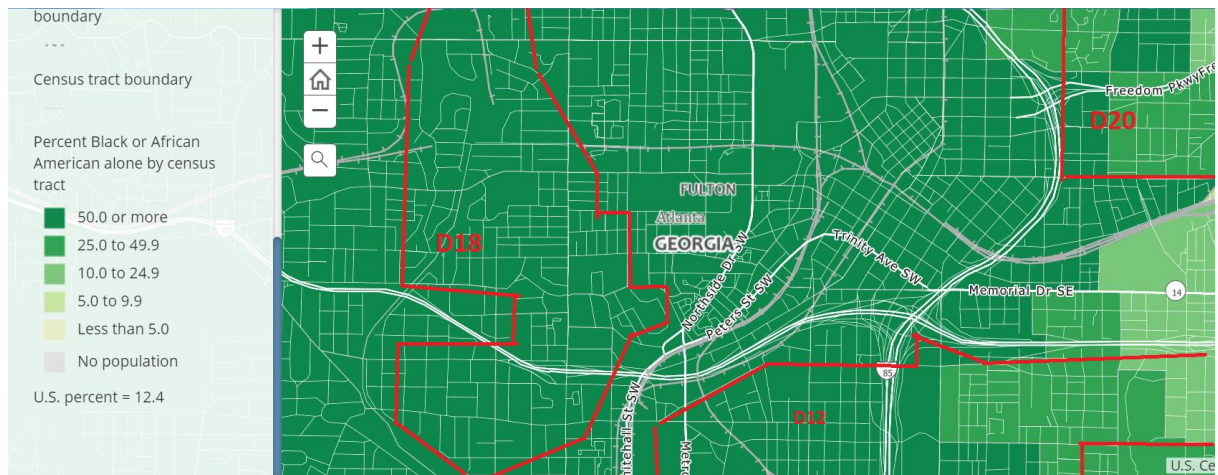
Figur 7: Andel europeiskættet befolkning øvre Manhattan

5.3.4 Befolkningsmønster i Atlanta 2020:

Om vi sammenligner HOLC kartene og Kartene fra US census data i Atlanta, blir det tydelig at det både finnes likheter, og ulikheter mellom de to byene.

Figur 8: HOLC kart som viser de redlinede områdene i Atlanta bykjerne

Figur 9: U.S census bureau kart som viser befolkningstetthet av mørkhudede innbyggere i Atlanta bykjerne 2020.

Ut fra disse to figurene er det tydelig at områdene som ble rødlistet i Atlanta på 1930 tallet, har en stor andel afroamerikansk befolkning i 2020. Dette peker til en viss grad mot at det også her, er et relativt segregert samfunn mellom hvite og afroamerikanske innbyggere. En detalj som derimot er ulik på disse kartene fra kartene i Manhattan, er at omtrent hele dette området nå har en afroamerikansk befolkning på 50% eller mer, selv de områdene som tidligere hadde lave andeler afroamerikansk befolkning¹⁵⁰.

5.3.5 Boligverdi Manhattan:

Manhattan er på mange måter et unikt marked når det kommer til å se på boligpriser. Dette er fordi gentrifisering, høy tilvekst av kontorlokaler og ekstrem turistifisering har ført til generelt sett høye boligpriser. Likevel ser vi ut ifra figuren nedenfor, at boligprisene i fokusområdet øst-Harlem på gjennomsnittsbasis, er lavere enn resten av Manhattan¹⁵¹.

¹⁵⁰ U.S Census Bureau, 2020 Census Demographic Map Viewer: Atlanta GA

¹⁵¹ Zillow (2023), New York County Home Values

Market Overview

📈 -- 1-year Market Forecast

0.970 Median sale to list ratio (March 31, 2023)

7.7% Percent of sales over list price (March 31, 2023)

79.0% Percent of sales under list price (March 31, 2023)

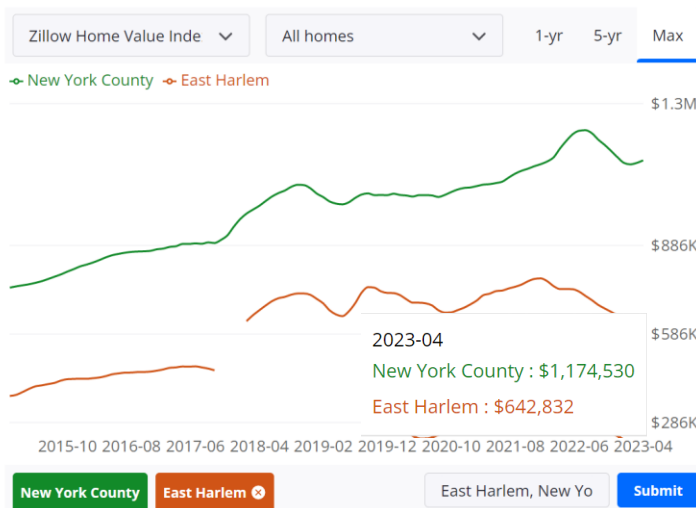
83 Median days to pending (April 30, 2023)

(Metric availability is based on market coverage and data)

How does this data help me?

Zillow's metrics aim to inform and support the decision-making process with relevant market data by measuring monthly market changes across various geographies and housing types.

Figur 10: Oversikt over snittverdi for boliger i Manhattan og East Harlem

5.3.6 Boligverdi Atlanta:

De tre områdene West end (D18), Pittsburgh (D12) og Downtown (D20) viser alle til lavere snittverdi på boliger enn Atlanta som helhet, da snittverdien på boliger i de gjeldende områdene er fra 45 000 – 88 000 dollar mindre.

Market Overview

📈 -- 1-year Market Forecast

0.989 Median sale to list ratio (March 31, 2023)

21.3% Percent of sales over list price (March 31, 2023)

56.2% Percent of sales under list price (March 31, 2023)

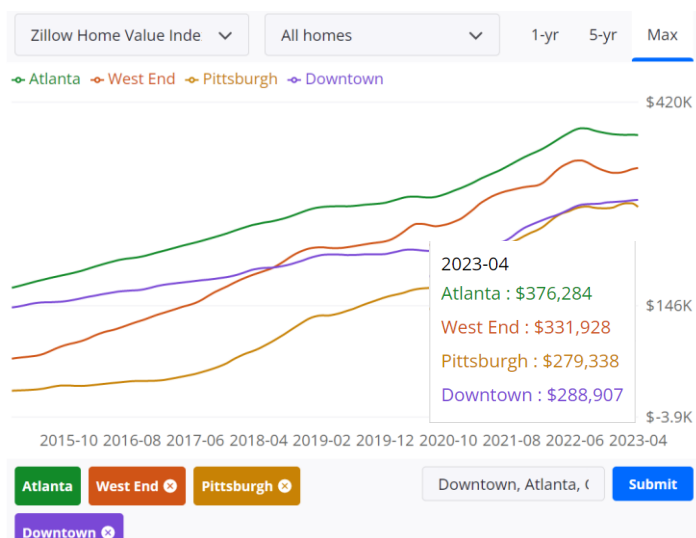
19 Median days to pending (April 30, 2023)

(Metric availability is based on market coverage and data)

How does this data help me?

Zillow's metrics aim to inform and support the decision-making process with relevant market data by measuring monthly market changes across various geographies and housing types.

Figur 11: Gjennomsnittsverdi på boliger i Atlanta, West End (Atlanta), Pittsburgh (Atlanta) og Downtown Atlanta

Om vi ser på et at områdene som fikk HOLC grad A, Tuxedo Park (A1), ser vi at snittverdien på en eiendom er hele 1 824 000 dollar høyere enn resten av Atlanta¹⁵². Dette skildrer kun de

¹⁵² Zillow (2023), Atlanta Home Values

ekstreme forskjellene. Det er derav av betydning å også se på forskjellene mellom HOLC D og HOLC C, for å vurdere om det finnes forskjeller i dagens marked mellom de mer nyanserte rapportene. Om vi for eksempel tar for oss Old Fourth Ward, et område som ble vurdert til HOLC grad C, ser vi at snittverdien på boliger ligger omtrent stødig rundt snittverdien til Atlanta som en helhet¹⁵³. Dette området ble også vurdert som et område hvor det ikke bodde afroamerikanske innbyggere¹⁵⁴.

5.4 Oppsummering og sammentrekking av funn

I følgende del, skal jeg se nærmere inn på funnene som har blitt gjort i forrige kapittel. Her vil jeg se på forskjellene og likhetene i de to byene, samt avdekke hvilken betydning dette har for resultatet av denne oppgaven.

5.4.1 Redlining i Manhattan og Atlanta

Ut fra kildegrunnet er det tydelig at de to byene Manhattan og Atlanta begge har gått gjennom en relativ kraftig redliningsprosess. Det tyder dog på at kraftigere segregeringsprosesser i forkant av redlining har ført til en mer etnisk segregert inndeling i Atlanta. Likevel er det tydelig at rasistiske strukturer også lå til rette i Nordstatene selv om de ikke var like hardt påvirket av verken Ku Klux Klan, Jim Crow eller andre prosesser. I grunnen viser disse to byene et tilsynelatende likt system som peker på at etnisk bakgrunn var en vesentlig faktor i utregningen av risiko. Dette kan tydes gjennom å se på rapportene fra de to byene, hvor begge tilfeller har en egen bolk som sier noe om hvor stor andel afroamerikanere som levde i et gitt område.

5.4.2 Nåværende bolig mønstre

Begge de to byene har økt betraktelig i antall innbyggere siden 1930 tallet, likevel ser det ut fra mine funn, at den etniske sammensetningen i de ulike områdene fortsatt er noenlunde lik. Med det menes det at der det før bodde afroamerikanere, bor det fortsatt afroamerikanere, og der det før bodde hvite, bor det fortsatt hvite. Dette tyder på at det finnes noe som ligger til rette for at afroamerikanere, gjennom generasjoner, fortsetter å trekke mot de samme områdene.

¹⁵³ Zillow (2023), Atlanta Home Values

¹⁵⁴ Zillow (2023), Atlanta Home Values

5.4.3 Boligverdi i de redlinede områdene

Funnene over viser også til at den gjennomsnittlige boligverdien, uansett by, er lavere i de røde områdene enn andre områder i disse byene. Det kommer også frem at dagens boligverdier til en viss grad kan speiles i deres grad på HOLC kartene.

6 Avslutning/konklusjon

USA har lenge vært sentralt i diskusjonen rundt rasisme, både fordi det er en nasjon som har gjennomgått mye rasisme, men også fordi det er en av de nasjonene som har ropt høyest i kampen mot rasisme. I denne oppgaven har jeg i grove trekk gjennomgått denne historien om for å trekke linjer mellom historiens rasisme og dagens. Ut fra dette har jeg funnet ut at det definitivt finnes en grad av kontinuitet, og at det er mulig å bruke fortiden for å forklare strukturer som ligger til rette i dag. I drøftingsdelen av denne oppgaven valgte jeg å rette et spesifikt fokus mot redlining, for å se om det er mulig å spore lignende mønster av kontinuitet etter redlining som før. Jeg forventet i forkant at dette skulle bli vanskelig. Dette var hovedsakelig fordi jeg gikk inn i drøftingen med et noenlunde naivt tankesett om at historiske strukturer ikke kan bære så mye makt at det kan gå på tvers av nåtidige samfunnsnormer, for «*flesteparten er jo ikke rasister*». Denne frasen er blitt nevnt flere ganger i denne oppgaven, av en årsak. Nettopp fordi det faktisk er slik at flesteparten av mennesker i USA, Norge, England, faktisk hele verden, ikke er rasister. Så hvorfor opplever da et helt folkeslag en lavere sosial og økonomisk mobilitet? Mine funn peker på at redlining definitivt er en del av problemet, selv i dagens fargeblinde USA. Dette kommer i lys når vi studerer kildene. Disse viser til at afroamerikanere ble diskriminert under redlining prosessene på 1930 tallet, de viser også at afroamerikanere i stor grad ennå er en majoritet i de samme områdene. Til slutt er det tydelig at boligverdien i disse områdene er lavere enn gjennomsnittet i deres respektive by, på tvers av geografiske, kulturelle og historiske delelinjer.

Så til spørsmålet: **Kan det spores linjer av kontinuitet fra 1930 tallets redliningpraksis i dagens sosioøkonomiske forhold?** Mitt svar til dette er: *Ja*, afroamerikanere lider fortsatt av diskriminerende, undertrykkende boligpraksis, selv etter nesten 100 år.

6.1 Videre forskning

Denne oppgaven har vist **at** det finnes linjer av kontinuitet i form av diskriminering i boligmarkedet, men jeg har ikke dukket inn i **hvordan** dette påvirker afroamerikaneres levesett. Redlining er bare et eksempel på *den strukturelle rasismen* og det finnes mange flere

områder en kan undersøke. For eksempel politivold, skolestøtte i redlinede områder, diskriminerende ansettelsesgrunnlag, dypere innblikk i implisitt bias teorien med mer. Det er etter min oppfatning da mulig å bruke mine funn for å etablere et grunnlag for å fortelle noe om dette. Et tilfelle jeg vil trekke frem er **skolestøtte i redlinede områder**. Det finnes klare tegn på at boligverdiene i et gitt område har direkte sammenheng med hvor mye støtte en skole får. Det er fordi mye av skolestøtten i USA kommer direkte fra hvor mye boligskatt som blir betalt i et gitt område. Skolene i redlinede områder får så mindre ressurser, og elever ender opp med dårligere resultater, noe som bidrar videre til generasjonell fattigdom. Her er det videre mulig å peke på sammenhenger mellom manglende utdanning og mangel på arbeid, noe som igjen kan lede til økt nyttekriminalitet, som igjen kan peke på politivoldssaker. I lys av denne dominoeffekten, er min oppgave relevant for å etablere et utgangspunkt for diskusjon og fremgang på forskningen på rasisme.

Litteratur

Berta.O.G (2022), *Afrikansk-Afrikaner*, Hentet fra: <https://snl.no/afrikansk-amerikaner>

Black Lives Matter, *About*, Hentet fra: <https://blacklivesmatter.com/about/>

Dewilde.C (2022), *How housing affects the association between low income and living conditions-deprivation across Europe*, *Socio-Economic Review*, Hentet fra: <https://doi.org/10.1093/ser/mwab003>

Cashmore.E, Jennings. J: Essential readings: W.E.B Dubois, *Black reconstruction in America*, Hentet fra:

https://books.google.no/books?hl=no&lr=&id=jPoXWsmguPOC&oi=fnd&pg=PP1&dq=racism+essential+readings&ots=VEHbWnq86B&sig=aqvoedzs-QujTxaSgSHeFYRmoU&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

Faegin.J.R (2006), *Systemic Racism: A theory of oppression*, Routhledge:New York, Hentet fra: https://read.amazon.com/?asin=B0B5FMP2NG&ref_=kwl_kr_iv_rec_2 , (kindle)

Ferris University, *EXAMPLES OF JIM CROW LAWS - OCT. 1960 - CIVIL RIGHTS*, Hentet fra: <https://jimcrowmuseum.ferris.edu/links/misclink/examples.htm>

Higginbotham.F.M (2013), *Ghosts of Jim Crow*, New York University Press: New York, Hentet fra: https://read.amazon.com/?asin=B00BBWX5ZS&ref_=kwl_kr_iv_rec_4 , (kindle)

Jahr.I (2021), *New deal*, Hentet fra: https://snl.no/New_Deal

Kristiansen.S (2021), *Holmlia-drapet*, Hentet fra: <https://snl.no/Holmlia-drapet>

Library of Congress, *The freedmen*, Hentet fra: <https://www.loc.gov/classroom-materials/united-states-history-primary-source-timeline/civil-war-and-reconstruction-1861-1877/freedmen/>

Luke. D.J (2016), *Redlining*, Sage Publications:Thousand oaks, Hentet fra: <file:///C:/Users/vk57348/Downloads/Redlining.pdf>

Mauno.H, *Tore Sagen om rasist-sketsjen:- Jeg angrer ikke*, *Dagsavisen*, Hentet fra: <https://www.dagsavisen.no/kultur/2019/11/20/tore-sagen-om-rasist-sketsjen-jeg-angrer-ikke/>

Meisenhelter. J (2018), *How 1930s Discrimination Shaped Inequality In Today's Cities*, NCRC, Hentet fra: <https://ncrc.org/how-1930s-discrimination-shaped-inequality-in-todays-cities/>

Midtbøen. A.H (2021), *Strukturell rasisme i en strukturelt inkluderende velferdsstat?*, Idunn, Hentet fra: <https://www.idunn.no/doi/10.18261/issn.1504-291X-2021-01-09>

National Advisory Cmssn on Civil Disorders (1968), *KERNER COMMISSION REPORT ON THE CAUSES, EVENTS, AND AFTERMATHS OF THE CIVIL DISORDERS OF 1967*, Hentet fra: https://belonging.berkeley.edu/sites/default/files/kenner_commission_full_report.pdf?file=1&force=1

Pharo.H (2023), *den amerikanske borgerkrigen*, Hentet fra: https://snl.no/den_amerikanske_borgerkrigen

Pilgrim.D (2012), *What was Jim Crow*, Ferris University, Hentet fra: <https://jimcrowmuseum.ferris.edu/what.htm>

Pilgrim.D (2012), *Who was Jim Crow*, Ferris University, Hentet fra: <https://jimcrowmuseum.ferris.edu/who/index.htm>

Ripley.P.C (1993), *Witness for Freedom*, The University of North Carolina Press:Carolina, Hentet fra: https://read.amazon.com/?asin=B009RUQWG0&ref_=kwl_kr_iv_rec_4 , (kindle)

Thomassen.E (2022), *Wall Street-krakket i 1929*, Hentet fra: https://snl.no/Wall_Street-krakket_i_1929

Ture.K, Hamilton.C.V (1992), *Black Power*, Vintage Books:USA, Hentet fra: https://read.amazon.com/?asin=B004QZA7ZI&ref_=kwl_kr_iv_rec_1 , (kindle)

U.S Department of Housing and Urban Development, *History of Fair Housing*, Hentet fra: https://www.hud.gov/program_offices/fair_housing_equal_opp/aboutfheo/history

Voje.K.L(2020), *forskjeller mellom menneskegrupper*, Hentet fra: https://snl.no/forskjeller_mellom_menneskegrupper

Voje.K.L(2022), *rase (historisk bruk)*, Hentet fra: https://snl.no/rase_-_historisk_bruk

Teori:

Aaronson.D, Hartley D, Mazumder B (2020), *The Effects of the 1930s HOLC “Redlining” Maps*, Hentet fra: <file:///C:/Users/vk57348/Downloads/wp2017-12-pdf.pdf>

Krimmel.J (2018), *Persistence of Prejudice: Estimating the Long Term Effects of Redlining*, Hentet fra: file:///C:/Users/vk57348/Downloads/Krimmel%20-%20Redlining_Dec2018_v2.pdf

Galtung.J (2018), *Violence, peace and peace research*, Hentet fra: <file:///C:/Users/vk57348/Downloads/150546-Texto%20do%20artigo-312295-1-10-20180924.pdf>

Primærkilder

Mapping Inequality, Hentet fra: <https://dsl.richmond.edu/panorama/redlining/#loc=5/39.1/-94.58>

Mapping Inequality, *About Mapping Inequality*, Hentet fra: <https://dsl.richmond.edu/panorama/redlining/#loc=5/39.1/-94.58&text=about>

Mapping Inequality, *Introduction*, Hentet fra: <https://dsl.richmond.edu/panorama/redlining/#loc=5/39.1/-94.58&text=intro>

United States Census Bureau (2020), *2020 Census Demographic Data Map Viewer*, Hentet fra: <https://mtgis-portal.geo.census.gov/arcgis/apps/MapSeries/index.html?appid=2566121a73de463995ed2b2fd7ff6eb7>

United States Census Bureau, *Mandatory vs. Voluntary methods*, Hentet fra: <https://www.census.gov/programs-surveys/acs/methodology/mandatory-voluntary-methods.html>

Zillow (2023), *Atlanta Home values/Tuxedo Hill Home Values*, Hentet fra: <https://www.zillow.com/home-values/37211/atlanta-ga/>

Zillow (2023), *Atlanta Home Values/West End Home Values/Downtown Home Values/Pittsburgh Home Values*, Hentet fra: <https://www.zillow.com/home-values/37211/atlanta-ga/>

Zillow, *Housing data*, Hentet fra: <https://www.zillow.com/research/data/>

Zillow (2023), *New York County Home Values/East Harlem Home Values*, Hentet fra: <https://www.zillow.com/home-values/12530/manhattan-new-york-ny/>

Støttende Kilder

National Archives (2022), *The Emancipation Proclamation*, Hentet fra: <https://www.archives.gov/exhibits/featured-documents/emancipation-proclamation>

National Archives (2022), *13th Amendment to the U.S Constitution: Abolishing the slavery*, Hentet fra: <https://www.archives.gov/milestone-documents/13th-amendment>

Hughes.F (1949), *Interview with Fountain Hughes, Baltimore, Maryland, June 11, 1949*, Hentet fra: https://tile.loc.gov/storage-services/service/afc/afc1950037/afc1950037_afs09990/afc1950037_afs09990a.pdf

National Archives (2022), *Homestead act (1862)*, Hentet fra: <https://www.archives.gov/milestone-documents/homestead-act>

Ukjent forfatter, *First reconstruction act transcript*, Hentet fra: <https://loveman.sdsu.edu/docs/1867FirstReconstructionAct.pdf>

National Archives (2022), *13th Amendment to the U.S Constitution: Civil rights (1868)*, Hentet fra: <https://www.archives.gov/milestone-documents/14th-amendment>

Ukjent forfatter, *Total population – New York City & Boroughs, 1900 to 2010*, Hentet fra: https://www.nyc.gov/assets/planning/download/pdf/data-maps/nyc-population/historical-population/nyc_total_pop_1900-2010.pdf

Figurer

Figur 1, Hentet fra: <https://dsl.richmond.edu/panorama/redlining/#loc=10/33.603/-84.356&city=atlanta-ga>

Figur 2, Hentet fra: <https://dsl.richmond.edu/panorama/redlining/#loc=10/33.603/-84.356&city=atlanta-ga&text=downloads>

Figur 3, Hentet fra: <https://dsl.richmond.edu/panorama/redlining/#loc=10/40.672/-73.957&city=manhattan-ny>

Figur 4, Hentet fra: <https://dsl.richmond.edu/panorama/redlining/#loc=10/33.603/-84.356&city=atlanta-ga>

Figur 6, Hentet fra: <https://mtgis-portal.geo.census.gov/arcgis/apps/MapSeries/index.html?appid=2566121a73de463995ed2b2fd7ff6eb7>

Figur 7, Hentet fra: <https://dsl.richmond.edu/panorama/redlining/#loc=10/40.672/-73.957&city=manhattan-ny>

Figur 8, Hentet fra: <https://mtgis-portal.geo.census.gov/arcgis/apps/MapSeries/index.html?appid=2566121a73de463995ed2b2fd7ff6eb7>

Figur 9, Hentet fra: <https://dsl.richmond.edu/panorama/redlining/#loc=10/33.603/-84.356&city=atlanta-ga>

Figur10, Hentet fra: <https://mtgis-portal.geo.census.gov/arcgis/apps/MapSeries/index.html?appid=2566121a73de463995ed2b2fd7ff6eb7>

Figur11, Hentet fra: <https://www.zillow.com/home-values/12530/manhattan-new-york-ny/>

Figur 12, Hentet fra: <https://www.zillow.com/home-values/37211/atlanta-ga/>

